ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

P_L YÖNTEMİYLE MİLNE PROBLEMİ

Menend NAYMAN

FİZİK MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

ANKARA
2008

TEZ ONAYI

Menend NAYMAN tarafından hazırlanan **“P_L Yöntemiyle Milne Problemi”** adlı tez çalışması 18 / 02 / 2008 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Danışman **:** Prof. Dr. Fatma ERDOĞAN
Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı

Başkan **:** Prof. Dr. A. Ulvi YILMAZER
Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı

Üye **:** Prof. Dr. Fatma ERDOĞAN
Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı

Üye **:** Doç. Dr. Ayşe KAŞKAŞ
Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi
Fizik Anabilim Dalı

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Ülkü MEHMETOĞLU

Enstitü Müdürü

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

P_L YÖNTEMİYLE MİLNE PROBLEMİ

Menend NAYMAN

Ankara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Fatma ERDOĞAN

Bugüne kadar lineer nötron transport denklemini çözmek için birçok analitik ve nümerik yöntem geliştirilmiştir. Bu transport denklem kritiklik, albedo, Milne gibi çeşitli fiziksel problemleri çözmek için farklı geometrilere uygulanmıştır. Bu çalışmada nümerik bir yöntem olan P_L yöntemi anlatılmıştır. Açısal dağılım için nötron transport denkleminin çözümü P_L yöntemiyle elde edilmiş ve yöntem, akının sıfır olduğu yeri bulan Milne problemine uygulanmıştır. Düzlem geometride P_L yöntemi anlatılmıştır. Kaynaksız yarı uzay ortamında nötron dağılımını belirlemek için genişletilmiş anizotropik saçılma çekirdeği kullanılmıştır. Nötronlar $x = +\infty$'da bulunan kaynaktan yayılmaktadır. Yarı uzayın sol tarafı ise boşluktur. Ayrıca ileriye ve geriye doğru saçılmalar için akının sıfır olduğu yer olan z_0 değerleri bulunmuştur. Anizotropik saçılma için sonuçlar karşılaştırılmıştır.

2008, 59 sayfa

Anahtar Kelimeler: P_L yöntemi, Milne problemi, nötron transport denklemi, anizotropik saçılma

ABSTRACT

Master Thesis

THE MİLNE PROBLEM WİTH THE P_L METHOD

Menend NAYMAN

Ankara University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Physics Engineering

Supervisor: Prof. Dr. Fatma ERDOĞAN

Many analytical and numerical methods have been developed to solve linear neutron transport equation up to now. This transport equation is applied to the different geometries to solve various physical problems such as criticality, albedo, Milne. In this work, P_L method, a numerical method, is explained. The solution of the neutron transport equation is obtained by P_L method for angular distribution and the method is applied to Milne problem which finds the point that the flux is zero. The P_L method in plane geometry is explained. Extremely anisotropic scattering kernel is used to determine the neutron distribution at source-free half space medium. The neutrons are diffusing from the source which is at infinity ($x = +\infty$). The left side of the half space is vacuum. In addition, z_0 values, where the flux is zero, are obtained for backward and forward scatterings. The results are compared for anisotropic scattering.

2008, 59 pages

Key Words: P_L method, Milne problem, neutron transport equation, anisotropic scattering

TEŞEKKÜR

Çok değerli bilgileriyle bana büyük destek veren, çalışmamın her aşamasında eşsiz bilgi ve deneyimleriyle beni yönlendiren danışmanım Sayın Prof. Dr. Fatma ERDOĞAN'a (Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Fizik Mühendisliği A.D), çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Ayşe KAŞKAŞ'a (Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik A.D), Sayın Fiz. Yük. Müh. Yeşim AKGÜN'e (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu), Sayın Yük. Fiz. Serdar Bulut'a (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu), destekleri ve yardımlarından dolayı arkadaşlarım Sayın Araş. Gör. Aysuhan OZANSOY'a (Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik A.D), Sayın Fiz. Yük. Müh. Süreyya YILDIZ'a (İnönü Üniversitesi Öğretim Görevlisi), Sayın Fiz. Müh. Bilge Banu KÖK'e; ayrıca bana bilim sevgisini aşılayan, öğrenmenin verdiği hazzı duymayı öğreten, sonsuzluklar ötesinden bana hala güç veren babam İbrahim NAYMAN'a ve sonsuza kadar yanımda olmalarını umduğum annem Sevinç, ablam Çiğdem, abim Salih Cemal ve kardeşim Ayşe NAYMAN'a ve dayım Vahap DEMİRCİ'ye…
Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Menend NAYMAN
Ankara, Şubat 2008

İÇİNDEKİLER

SİMGELER DİZİNİ

$\vec{r}$	Konum vektörü
$\vec{v}$	Hız vektörü
t	Zaman
$\psi(\vec{r},\vec{v},t)$	Açısal nötron dağılım fonksiyonu
V	Hacim
S	Yüzey
$j(\vec{r},\vec{v},t)$	Açısal akım yoğunluğu
$\vec{n}_0$	Normal vektörü
$l\,(\vec{r},\vec{v})$	Ortalama serbest yol
σ	Makroskobik tesir kesiti
$\vec{\Omega}$	Nötronun hızı doğrultusunda bir birim vektör
s	Kaynak terimi
μ	Bir nötronun çarpışmadan sonra x-ekseni ile yaptığı açının kosinüsü
$f(\vec{\Omega}.\vec{\Omega}')$	Saçılma fonksiyonu
c	İkincil nötron sayısı
$\psi\,(x,\mu)$	Düzlem geometride nötron açısal dağılım fonksiyonu
z_0	Ekstrapolasyon uzaklığı
k, k'	İntegral sabitleri
A, B, C, D, E	İntegral sabitleri

ÇİZELGELER DİZİNİ

1. GİRİŞ

1.1 Nötron Transport Denklemi ve Çözüm Yöntemleri

Nötronların davranışını açıklayan lineer nötron transport denklemi, faz uzayında küçük bir hacim elemanı içindeki nötron sayısının değişimi göz önüne alınarak türetilir. Çarpışmalar sonucunda saçılma ve soğurulmaların olduğu ortamda, kaynak da olabilir. Nötronlar arasındaki çarpışmalar göz önüne alınmaz ve çekirdek durgun kabul edilir. Böylece nötronların ideal bir gaz gibi davrandığı düşünülebilir. Nötron için tek-parçacık dağılım fonksiyonu $\psi(\vec{r},\vec{v},t)$ ile tanımlanır. Burada $\vec{r}$ nötronun konumunu, $\vec{v}$ hızını, t ise zamanı göstermektedir. Bu durumda $\psi(\vec{r},\vec{v},t)d^3\vec{r}d^3\nu$, t zamanında, konumu $\vec{r}$ noktası civarında $d^3\vec{r}$ hacim elemanı içinde, hızı $\vec{v}$ civarında $d^3\nu$ hız uzayında olan nötronların beklenen sayısını verecektir. Nötronların hızı $\hat{\Omega}$ birim vektörü yönünde seçilir ve $\hat{\Omega} = \dfrac{\vec{v}}{v}$ ile verilir (Bell and Glasstone 1970).

$\vec{r}$ noktası civarında, küçük bir V hacminde bulunan S yüzeyi içinde, hızları $d^3\nu$ hız uzayında $\vec{v}$ civarında olan nötron sayısının dt zamanındaki dN değişimi (Bell and Glasstone 1970),

$$d\,N = d^3\nu\, dt \int_V \frac{\partial\, \psi(\vec{r},\vec{v},t)}{\partial\, t}\, d^3 r \tag{1.1.1}$$

ile verilir. V hacmi içindeki toplam nötron sayısının değişimi, yani denge denklemi bu hacimden çıkan ve hacim içine giren nötron sayısına eşittir.

dN= -(i.) dt zaman aralığında $\hat{n}_0$ birim vektörü yönünde S yüzeyinden çıkan nötron sayısı

-(ii.) dt zaman aralığında V hacminde çarpışma yapıp çıkan nötron sayısı

+(iii.) çarpışmalar sonucunda V hacminde dt zaman aralığında açığa çıkan ikincil nötron sayısı

+(iv.) dt zaman aralığında V hacminde üretilen nötron sayısı, (kaynaktan gelen nötron sayısı)

terimlerinden oluşur. Bu terimler analitik olarak aşağıdaki şekilde açıklanabilir.

$$(\mathrm{i}) = d^3 v\, dt \int_S \vec{j}(\vec{r},\vec{v},t).\hat{n}_0 dS \qquad (1.1.2)$$

$\vec{j}(\vec{r},\vec{v},t)$ açısal akım yoğunluğu, $\hat{n}_0$ ise dS yüzeyinin normal doğrultusudur. $\vec{j}(\vec{r},\vec{v},t) = \vec{v}\,\psi(\vec{r},\vec{v},t)$ ifadesi ise $\vec{v}$ hızına sahip (yani belli bir yönelime sahip) nötron sayısını verir. (i) ifadesi Gauss teoremi ile hacim integraline dönüştürülebilir.

$$(\mathrm{i}) = d^3 v\, d\,t \int_V \vec{\nabla}.\vec{j} d^3 r \qquad (1.1.3)$$

$$(\mathrm{ii}) = d^3\, v\, d\,t \int_V \frac{v\,\psi(\vec{r},\vec{v},t)}{l(\vec{r},\vec{v})}\, d^3 r \qquad (1.1.4)$$

Bu ifade ortalama serbest yolun, $l(\vec{r},\vec{v})$, tersi, $\sigma(\vec{r},\vec{v}) = \dfrac{1}{l(\vec{r},\vec{v})}$, makroskobik tesir kesitine eşittir. Tesir kesiti, nötronun çekirdekle çarpışma yapma (etkileşme) olasılığı olarak tanımlanır. Nötron-çekirdek çarpışmalarında değişik saçılma türleri ve soğurulma için tesir kesiti, inelastik saçılma, elastik saçılma, fisyon ve radiatif yakalama (capture) terimlerinden oluşan bir toplam şeklinde ifade edilebilir. $(\sigma_s + \sigma_a + \sigma_{in} + \sigma_f)$.

$\dfrac{v\,\psi(\vec{r},\vec{v},t)}{l(\vec{r},\vec{v})} d^3 r d^3 v$ ise, $\vec{r}$ konumunda, $\vec{v}$ hızında çarpışma yapan nötron sayısını verir.

$$(iii) = d^3 v\, dt \iint\limits_V v' \psi(\vec{r},\vec{v}',t)\, \sigma(\vec{v}' \to \vec{v},\vec{r})\, d^3v' d^3 r \tag{1.1.5}$$

Burada $v'\sigma(\vec{v}' \to \vec{v},\vec{r})\, \psi(\vec{r},\vec{v}',t)\, d^3v'd^3r\, d\,t\, d^3v$, t' zamanında, $d^3\, v'$ hız uzayında, v' hızına sahip nötronların, çarpışma sonunda t civarında dt zamanında, $d^3 r$ hacminde $\vec{r}$ konumunda, $d^3 v$ hız uzayında $\vec{v}$ hızında açığa çıkma olasılığıdır. Kaynak terimi ise

$$(iv) = d^3 v\, d\, t \int\limits_V s(\vec{r},\vec{v},t)\, d^3 r \tag{1.1.6}$$

şeklinde tanımlanır. Yukarıda elde edilen ifadeler denklem 1.1.1'e eşitlenirse, sadeleştirmeler sonucunda,

$$\begin{aligned}\frac{\partial \psi(\vec{r},\vec{v},t)}{\partial t} &= -v.\vec{\nabla}\, \psi(\vec{r},\vec{v},t) - v\, \sigma(\vec{r},\vec{v})\, \psi(\vec{r},\vec{v},t) + s(\vec{r},\vec{v},t) + \\ &\int d^3v' \sigma(\vec{v}' \to \vec{v},\vec{r})\, v'\, \psi(\vec{r},\vec{v}',t)\end{aligned} \tag{1.1.7}$$

bulunur (Case and Zweifel 1967).

Bu denklem nötron transport denkleminin en genel şeklidir. Nötronların hızlarının çarpışmalar sonucu değişmediği varsayılarak, tek-hızlı nötron transport denklemi yazılabilir. Denklem 1.1.7'nin her iki tarafı tüm hızlar üzerinden integre edilirse,

$$\begin{aligned}\frac{\partial \psi(\vec{r},\hat{\Omega},t)}{\partial t} &= -v\hat{\Omega}.\vec{\nabla}\psi(\vec{r},\hat{\Omega},t) - v\sigma(\vec{r},v)\, \psi(\vec{r},\hat{\Omega},t) + s(\vec{r},\hat{\Omega},t) + \\ &v\sigma(\vec{r},v)\, c(\vec{r},v) \int \psi(\vec{r},\hat{\Omega}',t)\, f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega},\vec{r})\, d\hat{\Omega}'\end{aligned} \tag{1.1.8}$$

bulunur. Bu denklem 1. Tip Nötron Transport Denklemidir ve İntegro-diferansiyel Boltzmann Denklemi veya Lineer Transport Denklemi olarak adlandırılır. Burada, s kaynak, c ise çarpışmalardan sonra açığa çıkan ikincil nötronların ortalama sayısıdır. f saçılma fonksiyonudur ve $\hat{\Omega}'$ doğrultusunda gelen bir nötronun ortamda bulunan çekirdeklerden biri ile çarpıştıktan sonra $\hat{\Omega}$ doğrultusunda saçılma olasılığını verir (Case and Zweifel 1967).

Düzlem geometride, zamandan bağımsız nötron transport denklemi, tek-hızlı nötronlar için,

$$\mu \frac{\partial \psi(x,\mu)}{\partial x} + \psi(x,\mu) = c \int_{\hat{\Omega}'} f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega})\, \psi(x,\hat{\Omega}')\, d\hat{\Omega}' + s(x,\mu) \qquad (1.1.9)$$

şeklinde yazılır. Düzlem geometride μ, nötronların çarpışma yaptıktan sonra x ekseni ile yaptığı açının kosinüsü olmak üzere, ($\hat{\Omega}.\hat{x} = \cos\theta = \mu$), izotropik saçılma için saçılma fonksiyonu $f(\mu,\mu') = \dfrac{1}{4\pi}$ alınarak, zamandan bağımsız lineer transport denklemi,

$$\mu \frac{\partial \psi(x,\mu)}{\partial x} + \psi(x,\mu) = \frac{c}{2} \int_{-1}^{+1} \psi(x,\mu')\, d\mu' + s(x,\mu) \qquad (1.1.10)$$

şeklinde elde edilir (Case and Zweifel 1967).

Nötron transport denkleminin çözümü için çeşitli yöntemler kullanılır. Bu yöntemler;

1- Case Yöntemi (Yarı Analitik)
2- P_L Yöntemi (Nümerik)
3- F_N Yöntemi (Nümerik)
4- Varyasyon (Analitik)
5- S_N Yöntemi (Bilgisayar)

6- Fourier Transfer Yöntemi

7- Chadvic Yöntemi (Bilgisayar)

1.2 Düzlem Geometride $\mathrm{P_L}$ Yöntemi

Düzlem geometride tek hızlı nötronlar için zamandan bağımsız transport denklemi; Kaynak varken;

$$\mu \frac{\partial \psi}{\partial z} + \psi(z,\mu) = c \int_{\hat{\Omega}'} \psi(z,\mu') f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega},\vec{r}) \mathrm{d}\hat{\Omega}' + q(z,\mu) \tag{1.2.1}$$

Kaynak yokken $[q(z,\ \mu) = 0]$;

$$\mu \frac{\partial \psi}{\partial z} + \psi(z,\mu) = c \int_{\hat{\Omega}'} \psi(z,\mu') f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega},\vec{r}) \mathrm{d}\hat{\Omega}' \tag{1.2.2}$$

şeklindedir. Kaynak yokken;

$$\mu \frac{\partial \psi}{\partial z} + \psi(z,\mu) = c \int_{0}^{2\pi} \int_{-1}^{+1} \psi(z,\mu') f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega}) \mathrm{d}\mu' \mathrm{d}\varphi \tag{1.2.3}$$

şeklinde yazılır ve burada $f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega})$;

$$f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega}) = \sum_{l=0}^{\infty} \sum_{m=-l}^{l} f_l Y_{lm}^{*}(\hat{\Omega}') Y_{lm}(\hat{\Omega}) \tag{1.2.4}$$

şeklinde yazılır (Case and Zweifel 1967). $m=0$ alınırsa φ bağımlılığı ortadan kalkar ve

$$Y_{l0}^{*} = Y_{l0} = \left(\frac{2l+1}{4\pi} \right)^{1/2} P_l(\mu) \tag{1.2.5}$$

olarak yazılır. Y_{l0}^{*} ve Y_{l0}'ın değerleri denklem 1.2.4'de yerine yazılırsa;

$$f(\hat{\Omega}'.\hat{\Omega}) = \frac{1}{4\pi} \sum_{l=0}^{\infty} f_l \ (2l+1) \ P_l(\mu') \ P_l(\mu) \tag{1.2.6}$$

elde edilir. Bulunan bu değer, denklem 1.2.3'de yerine yazılırsa;

$$\mu \frac{\partial\psi}{\partial z} + \psi(z,\mu) = \frac{c}{2} \sum_{l=0}^{\infty} (2l+1) \ f_l \ P_l(\mu) \int_{-1}^{+1} \psi(z,\mu') P_l(\mu') \, d\mu' \tag{1.2.7}$$

şeklinde elde edilir. Burada;

$$\psi(z,\mu) = \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z) \ P_m(\mu) \tag{1.2.8}$$

olarak alınır. Bu denklemin her iki tarafı $P_l(\mu)$ ile çarpılıp (-1,+1) aralığında $d\hat{\Omega}'$ üzerinden integrali alındığında;

$$\int_{-1}^{+1} P_l(\mu) \, \psi(z,\mu) \, d\hat{\Omega}' = \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z) \int_{-1}^{+1} P_l(\mu) \, P_m(\mu) \, d\mu \int_{0}^{2\pi} d\varphi' \tag{1.2.9}$$

olarak bulunur. Burada;

$$\int_{-1}^{+1} P_l(\mu) \, P_m(\mu) \, d\mu = \frac{2}{2l+1} \ \delta_{lm} \tag{1.2.10}$$

şeklinde verilir. Denklem 1.2.8 ve 1.2.10, denklem 1.2.7'de yerine yazılırsa;

$$\mu \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \frac{\mathrm{d}\Phi_m(z)}{\mathrm{dz}} P_m(\mu) + \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z)\, P_m(\mu) =$$
$$\frac{c}{2} \sum_{l=0}^{\infty} (2l+1)\ f_l\ P_l(\mu) \int_{-1}^{+1} \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z) P_m(\mu') P_l(\mu') \mathrm{d}\mu' + \tag{1.2.11}$$
$$\sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} q_m(z) P_m(z)$$

elde edilir. Burada $q_m(z)$; kaynak terimidir. Rekürans bağıntısı;

$$\mu\, P_m(\mu) = \frac{1}{2m+1} \left[(m+1)\ P_{m+1}(\mu) + m\ P_{m-1}(\mu) \right] \tag{1.2.12}$$

şeklindedir (Case and Zweifel 1967). Bu indirgeme bağıntısı denklem 1.2.11'de yerine yazılırsa;

$$\sum_{m=0}^{\infty} \frac{1}{4\pi} \frac{\mathrm{d}\Phi_m(z)}{\mathrm{dz}} \left[(m+1)\ P_{m+1}(\mu) + m P_{m-1}(\mu) \right] +$$
$$\sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z) P_m(\mu) =$$
$$\frac{c}{2} \sum_{l=0}^{\infty} (2l+1)\ f_l\ P_l(\mu) \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} \Phi_m(z) \int_{-1}^{+1} P_l(\mu')\, P_m(\mu')\, \mathrm{d}\mu' \tag{1.2.13}$$
$$+ \sum_{m=0}^{\infty} \frac{2m+1}{4\pi} q_m(z) P_m(z)$$

elde edilir. Bu denklemin her iki tarafı $P_k(\mu)$ ile çarpılıp (-1,+1) aralığında dμ üzerinden integral alındığında;

$$(k+1)\ \frac{\mathrm{d}\Phi_{k+1}(z)}{\mathrm{d}z}\ +\ k\frac{\mathrm{d}\Phi_{k-1}(z)}{\mathrm{d}z}\ +\ (1-cf_k)\ \Phi_k(z) = (2k+1)\ q_k \tag{1.2.14}$$

elde edilir (Case and Zweifel 1967).

2. P_L YÖNTEMİNİN MİLNE PROBLEMİNE UYGULANMASI

Kaynaksız yarı uzay ortamında nötron dağılımını belirlemek için genişletilmiş anizotropik saçılma çekirdeği kullanılır. Nötronlar $x = +\infty$'da bulunan bir kaynaktan yayılmaktadır. Yarı uzayın sol tarafı ise boşluktur. P_L yöntemi kullanılarak açısal dağılım için nötron transport denkleminin çözümü elde edilir. İlk olarak, anizotropik saçılma için yazılan kuvvet denklemleri izotropik saçılma için yazılan denklemlere dönüştürülür. Sonra, bu denklemlerden nötron transport denkleminin çözümünü elde edilir. P_3, P_5, P_7, P_9 yaklaşımları için elde edilen bu nümerik sonuçlar başlangıç çözümlerine ait yöntem kullanılarak önceden elde edilen yaklaşım değerleri ile uyum içerisindedir (Erdoğan and Tezcan 1995).

Nümerik yöntemlerden biri olan P_L yöntemi küresel harmoniklerde bir genişleme ile nötronun sürekli değişen açısal bağımlılığını göstermektedir. Eğer değişimin açısal bağımlılığı uzay ve küresel geometrilerin olması durumundayken simetrik ise bu genişleme Legendre polinomlarının toplamı haline gelir. Bu genişleme lineer transport denkleminde yerine koyulduğunda, uygun sınır şartları ile birlikte çözülebilen denklem çiftinin sonsuz bir dizisini verir. Burada amaç genişletilmiş anizotropik saçılma çekirdeği için lineer transport denklemini çözmektir (Davison 1958). Genişletilmiş anizotropik saçılma çekirdeği için kuvvet denklemleri, bir izotropik saçılma çekirdeği için kuvvet denklemleri haline dönüştürülebilmeleri nedeniyle hesaplamalarda P_L yönteminin seçimi uygun olarak görülür (İnönü 1973, İnönü 1976). Bu problem başlangıç çözümlerine ait yöntem kullanılarak önceden çözüldü (Tezcan and Yıldız 1993a, Tezcan and Yıldız 1993b). Sayısal sonuçlar önceden elde edilen yaklaşım değerleri ile genel olarak uyum içerisindedir (Tezcan 1977, Tezcan and Sever 1986).

Anizotropik durum için saçılma fonksiyonu;

$$f = \frac{a}{2} + b\,\delta(\mu' - \mu) + d\,\delta(\mu' + \mu) \tag{2.1}$$

şeklindedir ve Legendre polinomları bakımından açısal değişimin genişlemesi;

$$\psi(z,\mu)=\sum_{l=0}^{N}\frac{2l+1}{4\pi}\,\psi_l(z)\,P_l(\mu) \tag{2.2}$$

şeklindedir (Siewert and Williams 1977) ve bu denklem bizi Bölüm 1.2'den görüldüğü üzere;

$$(k+1)\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_{k+1}+k\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_{k-1}+(2k+1)\,(1-c'\,\delta_{k0})\,\Phi_k=0 \tag{2.3}$$

denklemine götürür (Tezcan and Yıldız 1993b). Burada;

$$c'=\frac{a\,c}{[1-c\,\,(b+d)]} \tag{2.4}$$

$$\Phi_k=[1-bc-(-1)^k cd]^{1/2}\,\psi_k \tag{2.5}$$

$$z=[(1-bc)^2-c^2d^2]^{1/2}x \tag{2.6}$$

ile verilir (Tezcan and Yıldız 1993a).

2.1 P_3-Yaklaşımı

P_3–yaklaşımında c=1 için, ψ_1 = -1 varsayılarak Φ_0, Φ_1, Φ_2 ve Φ_3'ün değerleri bulunur.

c = 1 ve $a + b + c$ = 1 ise 2.4 numaralı denklemden c' =1 olarak bulunur. O halde 2.3 numaralı denklem;

$$(k+1)\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_{k+1}+k\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_{k-1}+(2k+1)\ (1-\delta_{k0})\ \Phi_k=0 \tag{2.1.1}$$

şeklini alır. k = 0, 1, 2, 3 için denklem aşağıdaki gibi yazılır:

k = 0 için
$$\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_1 + (1-\delta_{00})\ \Phi_0 = 0 \tag{2.1.2}$$

k = 1 için
$$2\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_2 + \frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_0 + 3\ (1-\delta_{10})\ \Phi_1 = 0 \tag{2.1.3}$$

k =2 için
$$3\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_3 + 2\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_1 + 5\ (1-\delta_{20})\ \Phi_2 = 0 \tag{2.1.4}$$

k = 3 için
$$4\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_4 + 3\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_2 + 7\ (1-\delta_{30})\ \Phi_3 = 0 \tag{2.1.5}$$

$\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{dz}}\Phi_4 = 0,\ \delta_{10},\ \delta_{20},\ \delta_{30} = 0$ ve $\delta_{00} = 1$ alınarak denklemler düzenlenirse;

$$\frac{\mathrm{d}\Phi_1}{\mathrm{dz}} = 0 \tag{2.1.6}$$

$$2\ \frac{\mathrm{d}\Phi_2}{\mathrm{dz}} + \frac{\mathrm{d}\Phi_0}{\mathrm{dz}} + 3\,\Phi_1 = 0 \tag{2.1.7}$$

$$3\ \frac{\mathrm{d}\Phi_3}{\mathrm{dz}} + 2\,\frac{\mathrm{d}\Phi_1}{\mathrm{dz}} + 5\,\Phi_2 = 0 \tag{2.1.8}$$

$$3\ \frac{\mathrm{d}\Phi_2}{\mathrm{dz}} + 7\,\Phi_3 = 0 \tag{2.1.9}$$

olur (Erdoğan and Tezcan 1995). $\psi_1 = -1$ kabul edildiğinden 2.5 numaralı denklem yardımıyla Φ_1;

$$\Phi_1 = -(1-b+d)^{1/2} \qquad (2.1.10)$$

olarak elde edilir. 2.1.9 numaralı denklemin diferansiyeli alınıp $\frac{d\Phi_3}{dz}$ ifadesi yalnız bırakıldığında;

$$\frac{d\Phi_3}{dz} = -\frac{3}{7}\frac{d^2\Phi_2}{dz^2} \qquad (2.1.11)$$

elde edilir. Bulunan bu ifade 2.1.8 numaralı denklemde yerine yazılırsa;

$$\frac{d^2\Phi_2}{dz^2} - \frac{35}{9}\Phi_2 = 0 \qquad (2.1.12)$$

elde edilir. Bu denklem $\lambda^2 - \frac{35}{9} = 0$ şeklinde yazılırsa $\lambda_{1,2} = \pm\sqrt{\frac{35}{9}}$ elde edilir. Buradan $\lambda = \sqrt{\frac{35}{9}} = \alpha_1$ kök olarak alınır. Bu durumda Φ_2;

$$\Phi_2 = k\, e^{-\alpha_1 z} \qquad (2.1.13)$$

şeklinde elde edilir. Φ_2'nin diferansiyeli alınıp 2.1.7 numaralı denklemde yerine yazılırsa;

$$\frac{d\Phi_0}{dz} = 3\ (1-b+d)^{1/2} + 2\,\alpha_1\ k\ e^{-\alpha_1 z} \tag{2.1.14}$$

elde edilir. Bu denklem integre edildiğinde Φ_0;

$$\Phi_0 = k' + 3\ (1-b+d)^{1/2}\ z - 2\,k\ e^{-\alpha_1 z} \tag{2.1.15}$$

şeklinde bulunur. 2.1.9 numaralı denklemden yararlanılarak Φ_3 'ün değeri;

$$\Phi_3 = \frac{3}{7}\,k\ \alpha_1\ e^{-\alpha_1 z} \tag{2.1.16}$$

olarak bulunur. Burada $\alpha_1 = \sqrt{\frac{35}{9}}$, k ve k' sabitler olmak üzere, 2.5 numaralı eşitlik kullanılarak ψ_0, ψ_1, ψ_2 ve ψ_3 'ün değerleri;

k = 0 için $$\psi_0 = \frac{k' + 3\,(1 - b + d)^{1/2} z - 2\,k\ e^{-\alpha_1 z}}{(1-b-d)^{1/2}} \tag{2.1.17}$$

k= 1 için $$\psi_1 = -1 \tag{2.1.18}$$

k= 2 için $$\psi_2 = \frac{k\ e^{-\alpha_1 z}}{(1-b-d)^{1/2}} \tag{2.1.19}$$

k= 3 için $$\psi_3 = \frac{3\,k\ \alpha_1\ e^{-\alpha_1 z}}{7\ (1-b+d)^{1/2}} \tag{2.1.20}$$

şeklinde elde edilir (Case and Zweifel 1967).

Marshak sınır koşulları kullanılarak k ve k' sabitleri belirlenir (Case and Zweifel 1967).

$$\int_{\hat{\Omega}\,.\,\hat{n}>0} \psi(x_x,\ \mu)\,\mu^l\ \mathrm{d}\mu = 0,\quad l = 1, 3, ..., N \tag{2.1.21}$$

2.2 numaralı denklem $z = 0$ ve $N = 3$ için yazılıp düzenlendiğinde;

$$\psi(0,\mu) = \frac{1}{4\pi}[\,\psi_0(0)P_0(\mu) + 3\psi_1(0)P_1(\mu) + 5\,\psi_2(0)P_2(\mu) + 7\psi_3(0)P_3(\mu)] \tag{2.1.22}$$

elde edilir. Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulandığında;

$$\int_0^1 \mu\ \psi(0,\ \mu)\ \mathrm{d}\mu = 0 \tag{2.1.23}$$

yazılır. Denklem 2.1.22, denklem 2.1.23'de yerine yazıldığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu\ P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu\ P_1(\mu) + \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu\ P_2(\mu) + 7\psi_3(0)\ \mu\ P_3(\mu) \end{bmatrix} \mathrm{d}\mu = 0 \tag{2.1.24}$$

elde edilir. $\int_0^1 \mu\ P_0(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \frac{1}{2}$, $\int_0^1 \mu\ P_1(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \frac{1}{3}$, $\int_0^1 \mu\ P_2(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \frac{1}{8}$, $\int_0^1 \mu\ P_3(\mu)\,\mathrm{d}\mu = 0$ eşitlikleri denklem 2.1.24'de yerine yazılıp integral alındığında;

$$\frac{1}{2}\psi_0(0)\ +\ \psi_1(0)\ +\ \frac{5}{8}\psi_2(0) = 0 \tag{2.1.25}$$

elde edilir. Denklem 2.1.17, 2.1.18 ve 2.1.19, denklem 2.1.25'de yerine yazıldığında;

$$\frac{1}{2}\ \frac{k^{'} - 2k}{(1-b-d)^{1/2}} \ - \ 1 \ + \ \frac{5k}{8\ (1-b-d)^{1/2}} = 0 \qquad (2.1.26)$$

eşitliği elde edilir. $q = \dfrac{n}{m}$, $(1-b-d)^{1/2} = n$ ve $(1-b+d)^{1/2} = m$ alınarak yukarıdaki eşitlik düzenlendiğinde (Erdoğan and Tezcan 1995);

$$k^{'} = \frac{3k}{4} + 2n \qquad (2.1.27)$$

eşitliği elde edilir. Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulandığında ise;

$$\int_0^1 \mu^3\ \psi(0,\ \mu)\ \mathrm{d}\mu = 0 \qquad (2.1.28)$$

şeklinde yazılır. Denklem 2.1.22 denklem 2.1.28'de yerine yazıldığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^3\ P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu^3\ P_1(\mu) + \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^3\ P_2(\mu) + 7\psi_3(0)\ \mu^3\ P_3(\mu) \end{bmatrix} \mathrm{d}\mu = 0 \qquad (2.1.29)$$

elde edilir. Denklem 2.1.29'da $\int_0^1 \mu^3\ P_0(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \dfrac{1}{4}$, $\int_0^1 \mu^3\ P_1(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \dfrac{1}{5}$, $\int_0^1 \mu^3\ P_2(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \dfrac{1}{8}$, $\int_0^1 \mu^3\ P_3(\mu)\,\mathrm{d}\mu = \dfrac{2}{35}$ eşitliklerinden yararlanılarak integral alındığında;

$$\frac{1}{4}\ \psi_0(0)\ +\ \frac{3}{5}\ \psi_1(0)\ +\ \frac{5}{8}\ \psi_2(0)\ +\ \frac{14}{35}\ \psi_3(0) = 0 \tag{2.1.30}$$

elde edilir. Denklem 2.1.17, 2.1.18, 2.1.19 ve 2.1.20, denklem 2.1.30'da yerine yazıldığında;

$$\frac{1}{4}\ \frac{k^{'} - 2k}{(1-b-d)^{1/2}}\ -\ \frac{3}{5}\ +\ \frac{5k}{8\ (1-b-d)^{1/2}} + \frac{2}{5}\ \frac{3\ k\ \alpha_1}{7\ (1-b+d)^{1/2}} = 0 \tag{2.1.31}$$

şeklindeki eşitlik elde edilir. Gerekli kısaltmalar yapıldığında;

$$\frac{k^{'}}{4}\ -\ \frac{k}{2}\ +\ \frac{3\ n}{5}\ +\ \frac{5k}{8} + \frac{6}{35}\ k\ \alpha_1\ q = 0 \tag{2.1.32}$$

eşitliği elde edilir. 2.1.27 numaralı denklemde bulunan *k* değeri bu denklemde yerine yazıldığında;

$$k = \frac{(1-b-d)^{1/2}}{20} /(\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1 q}{35}) \tag{2.1.33}$$

elde edilir. Bulunan bu *k* değeri 2.1.27 numaralı bağıntıda yerine yazıldığında;

$$k^{'} = (1-b-d)^{1/2}\ [2 + \frac{3}{80} /(\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1 q}{35})] \tag{2.1.34}$$

şeklinde elde edilir. Bulunan *k ve* $k^{'}$ değerleri denklem 2.1.17-2.1.20'de yerleştirildiğinde, P_3-yaklaşımı içinde z'nin bir fonksiyonu olarak açısal yoğunluk elde edilir. Denklem 2.6, denklem 2.1.17'de yerine yazılarak z_0;

$$z_0 = \frac{\left[2 + \frac{3}{80} / (\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1 q}{35})\right] q}{3\ [(1-b)^2 - d^2]} \tag{2.1.35}$$

şeklinde elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Farklı saçılma türleri için z_0'ın değeri aşağıdaki gibi yazılır:

(i) İzotropik saçılma

$a = 1,\ b = d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Böylece z_0;

$$z_0 = \frac{\left[2 + \frac{3}{80} / (\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1}{35})\right]}{3} \tag{2.1.36}$$

olarak yazılır.

P_3-yaklaşımı için bulunan $z_0 = 0.670733$ şeklindedir.

(ii) İleri doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha,\ b = \alpha,\ d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Böylece z_0;

$$z_0 = \frac{\left[2 + \frac{3}{80} / (\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1}{35})\right]}{3(1-\alpha)} \tag{2.1.37}$$

şeklinde elde edilir.

P_3-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde Mathematica 5.0 programı ile hesaplanmış z_0 değerleri çizelge 2.1'de yer almaktadır.

Çizelge 2.1 P_3-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0.2	0.838416
0.4	1.117888
0.6	1.676832
0.8	3.353663

(iii) Geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha,\ \ b = 0,\ \ d = \alpha$ olduğundan $q = \left(\frac{1-\alpha}{1+\alpha}\right)^{1/2}$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Böylece z_0;

$$z_0 = \frac{\left[2 + \frac{3}{80}/(\frac{5}{32} + \frac{3\alpha_1 q}{35})\right] q}{3\ (1-\alpha^2)^{1/2}} \tag{2.1.38}$$

şeklinde yazılır.

P_3-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan z_0 değerleri çizelge 2.2'de yer almaktadır.

Çizelge 2.2 P_3-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	***q***	**z_0**
0.2	0.816497	0.558621
0.4	0.654654	0.478574
0.6	0.5	0.418548
0.8	0.333333	0.371847

2.2 P_5-Yaklaşımı

P_5–yaklaşımında c=1 için, $\psi_1 = -1$ varsayılarak Φ_0, Φ_1, Φ_2, Φ_3, Φ_4 ve Φ_5 ’in değerleri bulunur. Denklem 2.3’den yararlanılarak *k* = 0, 1, 2, 3, 4, 5 için aşağıdaki denklemler yazılır.

k= 0 için
$$\frac{d}{dz}\Phi_1 + (1-\delta_{00})\,\Phi_0 = 0 \tag{2.2.1}$$

k= 1 için
$$2\frac{d}{dz}\Phi_2 + \frac{d}{dz}\Phi_0 + 3\,(1-\delta_{10})\,\Phi_1 = 0 \tag{2.2.2}$$

k= 2 için
$$3\frac{d}{dz}\Phi_3 + 2\frac{d}{dz}\Phi_1 + 5\,(1-\delta_{20})\,\Phi_2 = 0 \tag{2.2.3}$$

k= 3 için
$$4\frac{d}{dz}\Phi_4 + 3\frac{d}{dz}\Phi_2 + 7\,(1-\delta_{30})\,\Phi_3 = 0 \tag{2.2.4}$$

k= 4 için
$$5\frac{d}{dz}\Phi_5 + 4\frac{d}{dz}\Phi_3 + 9\,(1-\delta_{40})\,\Phi_4 = 0 \tag{2.2.5}$$

k= 5 için $$6\frac{d}{dz}\Phi_6 + 5\frac{d}{dz}\Phi_4 + 11\,(1-\delta_{50})\;\Phi_5 = 0 \qquad (2.2.6)$$

$\frac{d}{dz}\Phi_6 = 0$, δ_{10}, δ_{20}, δ_{30}, δ_{40}, $\delta_{50} = 0$ ve $\delta_{00} = 1$ alınarak denklemler düzenlenirse;

$$\frac{d\Phi_1}{dz} = 0 \qquad (2.2.7)$$

$$2\,\frac{d\Phi_2}{dz} + \frac{d\Phi_0}{dz} + 3\,\Phi_1 = 0 \qquad (2.2.8)$$

$$3\,\frac{d\Phi_3}{dz} + 2\,\frac{d\Phi_1}{dz} + 5\,\Phi_2 = 0 \qquad (2.2.9)$$

$$4\,\frac{d\Phi_4}{dz} + 3\,\frac{d\Phi_2}{dz} + 7\,\Phi_3 = 0 \qquad (2.2.10)$$

$$5\,\frac{d\Phi_5}{dz} + 4\,\frac{d\Phi_3}{dz} + 9\,\Phi_4 = 0 \qquad (2.2.11)$$

$$5\frac{d\Phi_4}{dz} + 11\,\Phi_5 = 0 \qquad (2.2.12)$$

olur. ψ_1 = -1 kabul edildiğinden 2.5 numaralı denklem yardımıyla Φ_1;

$$\Phi_1 = -\,(1-b+d)^{1/2} \qquad (2.2.13)$$

olarak elde edilir.

$$\Phi_4 = Ae^{-\alpha_1 z} + Be^{-\alpha_2 z} \tag{2.2.14}$$

olarak alınıp denklem 2.2.12'de yerine yazıldığında;

$$\Phi_5 = \frac{5}{11} A\alpha_1 e^{-\alpha_1 z} + \frac{5}{11} B\alpha_2 e^{-\alpha_2 z} \tag{2.2.15}$$

şeklinde elde edilir. Denklem 2.2.11'de Φ_4 ve Φ_5 'in değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_3 = -\left[\frac{9A\beta_1}{4\alpha_1} e^{-\alpha_1 z} + \frac{9B\beta_2}{4\alpha_2} e^{-\alpha_2 z} \right] \tag{2.2.16}$$

elde edilir. Burada;

$$\beta_1 = \left(\frac{25\alpha_1^2}{99} \right) - 1, \tag{2.2.17}$$

$$\beta_2 = \left(\frac{25\alpha_2^2}{99} \right) - 1 \tag{2.2.18}$$

şeklinde alınmıştır. Denklem 2.2.10'da Φ_3 ve Φ_4 'ün değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_2 = -\left[A\left(\frac{4}{3} + \frac{21\beta_1}{4\alpha_1^2}\right)e^{-\alpha_1 z} + B\left(\frac{4}{3} + \frac{21\beta_2}{4\alpha_2^2}\right)e^{-\alpha_2 z} \right] \tag{2.2.19}$$

elde edilir. Denklem 2.2.9'da Φ_2 ve Φ_3 'ün değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_0 = A\left(\frac{8}{3} + \frac{21\,\beta_1}{2\,\alpha_1^2}\right) e^{-\alpha_1\, z} + B\left(\frac{8}{3} + \frac{21\,\beta_2}{2\,\alpha_2^2}\right) e^{-\alpha_2\, z} + 3mz + C \tag{2.2.20}$$

olarak bulunur. Denklem 2.5'in yardımıyla denklem 2.2.13, 2.2.14, 2.2.15, 2.2.16, 2.2.19 ve 2.2.20;

$$\psi_0(x) = \left[3mz + C + A\left(\frac{8}{3} + \frac{21\,\beta_1}{2\,\alpha_1^2}\right) e^{-\alpha_1\, z} + B\left(\frac{8}{3} + \frac{21\,\beta_2}{2\,\alpha_2^2}\right) e^{-\alpha_2\, z} \right] \Big/ n \tag{2.2.21}$$

$$\psi_1(x) = \text{-}1 \tag{2.2.22}$$

$$\psi_2(x) = -\left[A\left(\frac{4}{3} + \frac{21\beta_1}{4\alpha_1^2}\right) e^{-\alpha_1\, z} + B\left(\frac{4}{3} + \frac{21\beta_2}{4\alpha_2^2}\right) e^{-\alpha_2\, z} \right] \Big/ n \tag{2.2.23}$$

$$\psi_3(x) = -\left[\frac{9A\beta_1}{4\alpha_1} e^{-\alpha_1 z} + \frac{9B\beta_2}{4\alpha_2} e^{-\alpha_2 z} \right] \Big/ m \tag{2.2.24}$$

$$\psi_4(x) = \left[Ae^{-\alpha_1 z} + Be^{-\alpha_2 z} \right] \Big/ n \tag{2.2.25}$$

$$\psi_5(x) = \left[\frac{5}{11} A\alpha_1 e^{-\alpha_1 z} + \frac{5}{11} B\alpha_2 e^{-\alpha_2 z} \right] \Big/ m \tag{2.2.26}$$

şekline dönüşür (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi} \int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\,\mu\, P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\,\mu\, P_1(\mu) + 5\,\psi_2(0)\,\mu\, P_2(\mu) + \\ 7\psi_3(0)\,\mu\, P_3(\mu) + 9\psi_4(0)\,\mu\, P_4(\mu) + 11\psi_5(0)\,\mu\, P_5(\mu) \end{bmatrix} d\mu = 0 \tag{2.2.27}$$

şeklinde bir denklem elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem 2.2.27 düzenlendiğinde;

$$\frac{1}{2}\left[\frac{C}{n}+\frac{A}{n}\left(\frac{8}{3}+\frac{21\beta_1}{2\alpha_1^2}\right)+\frac{B}{n}\left(\frac{8}{3}+\frac{21\beta_2}{2\alpha_2^2}\right)\right]-1-$$
$$\frac{1}{8}\left[\frac{5A}{n}\left(\frac{4}{3}+\frac{21\beta_1}{4\alpha_1^2}\right)+\frac{5B}{n}\left(\frac{4}{3}+\frac{21\beta_2}{4\alpha_2^2}\right)\right]-\frac{1}{48}\left[\frac{9A+9B}{n}\right]=0 \qquad (2.2.28)$$

elde edilir. Burada;

$$k_1=\frac{4}{3}+\frac{21\beta_1}{4\alpha_1^2}, \qquad (2.2.29)$$

$$k_2=\frac{4}{3}+\frac{21\beta_2}{4\alpha_2^2} \qquad (2.2.30)$$

olarak alınıp denklem 2.2.28 düzenlendiğinde;

$$\left(\frac{3k_1}{8}-\frac{9}{48}\right)A+\left(\frac{3k_2}{8}-\frac{9}{48}\right)B+\frac{C}{2}-n=0 \qquad (2.2.31)$$

şeklindeki denklem elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1\left[\begin{array}{l}\psi_0(0)\,\mu^3\,P_0(\mu)+3\psi_1(0)\,\mu^3\,P_1(\mu)+5\,\psi_2(0)\,\mu^3\,P_2(\mu)+\\ 7\psi_3(0)\,\mu^3\,P_3(\mu)+9\psi_4(0)\,\mu^3\,P_4(\mu)+11\psi_5(0)\,\mu^3\,P_5(\mu)\end{array}\right]d\mu=0 \qquad (2.2.32)$$

elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem 2.2.32 düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned}&\frac{1}{4}\left[\frac{C}{n}+\frac{A}{n}\left(\frac{8}{3}+\frac{21\beta_1}{2\alpha_1^2}\right)+\frac{B}{n}\left(\frac{8}{3}+\frac{21\beta_2}{2\alpha_2^2}\right)\right]-\frac{3}{5}+\\&\frac{1}{8}\left[-\frac{5A}{n}\left(\frac{4}{3}+\frac{21\beta_1}{4\alpha_1^2}\right)-\frac{5B}{n}\left(\frac{4}{3}+\frac{21\beta_2}{4\alpha_2^2}\right)\right]-\\&\frac{2}{35}\left[\frac{63\beta_1 A}{4\alpha_1 m}+\frac{63\beta_2 B}{4\alpha_2 m}\right]+\frac{1}{64}\left[\frac{9A+9B}{n}\right]=0\end{aligned} \tag{2.2.33}$$

olarak elde edilir. İşlem en sade haline getirildiğinde;

$$\frac{C}{4}-\frac{3n}{5}+A\left(-\frac{k_1}{8}-\frac{9\beta_1 q}{10\alpha_1}+\frac{9}{64}\right)+B\left(-\frac{k_2}{8}-\frac{9\beta_2 q}{10\alpha_2}+\frac{9}{64}\right)=0 \tag{2.2.34}$$

denklemi elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 2. sınır koşulu ile elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 3. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1\left[\begin{array}{l}\psi_0(0)\,\mu^5\,P_0(\mu)+3\psi_1(0)\,\mu^5\,P_1(\mu)+5\,\psi_2(0)\,\mu^5\,P_2(\mu)+\\ 7\psi_3(0)\,\mu^5\,P_3(\mu)+9\psi_4(0)\,\mu^5\,P_4(\mu)+11\psi_5(0)\,\mu^5\,P_5(\mu)\end{array}\right]d\mu=0 \tag{2.2.35}$$

şeklindeki denklem bulunur. Bilinen değerler yerine yazıldığında;

$$\begin{aligned}&\frac{1}{6}\left[\frac{C}{n}+\frac{2Ak_1}{n}+\frac{2Bk_2}{n}\right]-\frac{3}{7}-\frac{25}{48}\left[\frac{Ak_1+Bk_2}{m}\right]-\\&\left[\frac{\beta_1 A}{m\alpha_1}+\frac{\beta_2 B}{m\alpha_2}\right]+\frac{9}{32}\left[\frac{A+B}{n}\right]+\frac{40}{693}\left[\frac{\alpha_1 A+\alpha_2 B}{m}\right]=0\end{aligned} \tag{2.2.36}$$

denklemi elde edilir. Denklem düzenlendiğinde;

$$\frac{C}{6}-\frac{3n}{7}+A\left(-\frac{9k_1}{48}-\frac{\beta_1 q}{\alpha_1}+\frac{9}{32}+\frac{40\alpha_1 q}{693}\right)+B\left(-\frac{9k_2}{48}-\frac{\beta_2 q}{\alpha_2}+\frac{9}{32}+\frac{40\alpha_2 q}{693}\right)=0 \qquad (2.2.37)$$

elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 3. sınır koşulu ile elde edilen denklemdir.

Denklem 2.2.9'da Φ_1, Φ_2, Φ_3 'ün değerleri yerine yazılıp işlemler yapıldığında;

$$0,34090909\alpha_1^4 - 4,00909091\alpha_1^2 + 5,25 = 0 \qquad (2.2.38)$$

bağıntısı elde edilir. Burada $\alpha_1^2 = t$ alınıp denklem 2.2.38 Mathematica 5.0 programıyla çözüldüğünde $t_1 = 1,5011417$, $t_2 = 10,258858$ olarak elde edilir. Buradan $\alpha_1 = 1,225211$, $\alpha_2 = 3,202945$ değerleri bulunmuş olur. Denklem 2.2.21 kullanılarak z_0;

$$z_0 = \frac{C}{3\left[\left(1-b\right)^2 - d^2\right]^{1/2}} \qquad (2.2.39)$$

şeklinde elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.2.31, 2.2.34 ve 2.2.37'nin birlikte çözümü yapıldığında A, B ve C sabitlerinin değerleri farklı saçılma türleri için aşağıdaki gibi bulunur:

(i) İzotropik saçılma

$a = 1$, $b = d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). A, B, C sabitlerinin değerleri Mathematica 5.0 programı kullanılarak çizelge 2.3'deki gibi bulunur.

Çizelge 2.3 P_5-yaklaşımında izotropik saçılma için bulunan A, B, C değerleri

A	B	C
0,04635493	-0,06320580	2,12462167

Denklem 2.2.39 izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{C}{3} \tag{2.2.40}$$

olarak bulunur. P_5-yaklaşımı için bulunan $z_0 = 0{,}70820558$ şeklindedir.

ii) İleri doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha$, $b = \alpha$, $d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). A, B, C sabitlerinin α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı kullanılarak hesaplanan değerleri çizelge 2.4'de verilmiştir.

Çizelge 2.4 P_5-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C değerleri

α	A	B	C
0,2	0,04146111	-0,05653299	1,90031497
0,4	0,03590638	-0,04895900	1,64572104
0,6	0,02931743	-0,03997486	1,34372561
0,8	0,02073056	-0,02826649	0,95015749

Denklem 2.2.39 ileri doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{C}{3(1-\alpha)} \tag{2.2.41}$$

şeklinde elde edilir. P_5-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri çizelge 2.5'de yer almaktadır:

Çizelge 2.5 P_5-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0.2	0,79179791
0.4	0,91428947
0.6	1,11977134
0.8	1,58359581

(iii) Geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha$, $b = 0$, $d = \alpha$ olduğundan $q = \left(\dfrac{1-\alpha}{1+\alpha}\right)^{1/2}$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan A, B, C sabitlerinin değerleri çizelge 2.6'da verilmiştir.

Çizelge 2.6 P_5-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C değerleri

α	A	B	C
0,2	0,04536458	-0,06241593	1.91150121
0,4	0,04283889	-0,05952028	1.66572760
0,6	0,03827892	-0,05380192	1,36980350
0,8	0,03012285	-0,04301327	0.97780409

Denklem 2.2.39 geriye doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{C}{3(1-\alpha^2)^{1/2}} \qquad (2.2.42)$$

olarak elde edilir. P_5-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri ise çizelge 2.7'de yer almaktadır.

Çizelge 2.7 P_5-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0.2	0.65030592
0.4	0.60581927
0.6	0.57075146
0.8	0.54322449

2.3 P_7-Yaklaşımı

P_7–yaklaşımında c=1 için, $\psi_1 = -1$ varsayılarak Φ_0, Φ_1, Φ_2, Φ_3, Φ_4, Φ_5, Φ_6 ve Φ_7 'nin değerleri bulunur. 2.3 numaralı denklemden yararlanılarak *k* = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 için aşağıdaki denklemler yazılır:

k= 0 için $$\frac{d}{dz}\Phi_1 + (1-\delta_{00})\,\Phi_0 = 0 \qquad (2.3.1)$$

k= 1 için $$2\frac{d}{dz}\Phi_2 + \frac{d}{dz}\Phi_0 + 3\,(1-\delta_{10})\,\Phi_1 = 0 \qquad (2.3.2)$$

k= 2 için $$3\frac{d}{dz}\Phi_3 + 2\frac{d}{dz}\Phi_1 + 5\,(1-\delta_{20})\,\Phi_2 = 0 \qquad (2.3.3)$$

k= 3 için $$4\frac{d}{dz}\Phi_4 + 3\frac{d}{dz}\Phi_2 + 7\,(1-\delta_{30})\;\Phi_3 = 0 \qquad (2.3.4)$$

k= 4 için $$5\frac{d}{dz}\Phi_5 + 4\frac{d}{dz}\Phi_3 + 9\,(1-\delta_{40})\;\Phi_4 = 0 \qquad (2.3.5)$$

k= 5 için $$6\frac{d}{dz}\Phi_6 + 5\frac{d}{dz}\Phi_4 + 11\,(1-\delta_{50})\;\Phi_5 = 0 \qquad (2.3.6)$$

k= 6 için $$7\frac{d}{dz}\Phi_7 + 6\frac{d}{dz}\Phi_5 + 13\,(1-\delta_{60})\;\Phi_6 = 0 \qquad (2.3.7)$$

k= 7 için $$8\frac{d}{dz}\Phi_8 + 7\frac{d}{dz}\Phi_6 + 15\,(1-\delta_{70})\;\Phi_7 = 0 \qquad (2.3.8)$$

$\frac{d}{dz}\Phi_8 = 0$, δ_{10}, δ_{20}, δ_{30}, δ_{40}, δ_{50}, δ_{60}, δ_{70} $= 0$ ve δ_{00} $= 1$ alınarak denklemler düzenlendiğinde;

$$\frac{d\Phi_1}{dz} = 0 \qquad (2.3.9)$$

$$2\,\frac{d\Phi_2}{dz} + \frac{d\Phi_0}{dz} + 3\,\Phi_1 = 0 \qquad (2.3.10)$$

$$3\,\frac{d\Phi_3}{dz} + 2\,\frac{d\Phi_1}{dz} + 5\,\Phi_2 = 0 \qquad (2.3.11)$$

$$4\,\frac{d\Phi_4}{dz} + 3\,\frac{d\Phi_2}{dz} + 7\,\Phi_3 = 0 \qquad (2.3.12)$$

$$5\,\frac{d\Phi_5}{dz}+4\frac{d\Phi_3}{dz}+9\,\Phi_4=0 \tag{2.3.13}$$

$$6\,\frac{d\Phi_6}{dz}+5\frac{d\Phi_4}{dz}+11\,\Phi_5=0 \tag{2.3.14}$$

$$7\,\frac{d\Phi_7}{dz}+6\frac{d\Phi_5}{dz}+13\,\Phi_6=0 \tag{2.3.15}$$

$$7\frac{d\Phi_6}{dz}+15\,\Phi_7=0 \tag{2.3.16}$$

olur. ψ_1 = -1 kabul edildiğinden 2.5 numaralı denklem yardımıyla Φ_1;

$$\Phi_1 \;=-\,(1-b+d)^{1/2} \tag{2.3.17}$$

olarak elde edilir.

$$\Phi_6 = Ae^{-\alpha_1 z}+Be^{-\alpha_2 z}+Ce^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.18}$$

olarak alınıp denklem 2.3.16'da yerine yazıldığında;

$$\Phi_7=\frac{7}{15}\alpha_1 Ae^{-\alpha_1 z}+\frac{7}{15}\alpha_2 Be^{-\alpha_2 z}+\frac{7}{15}\alpha_3 Ce^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.19}$$

şeklinde elde edilir. Denklem 2.3.15'de Φ_6 ve Φ_7'nin değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_5 = k_1 Ae^{-\alpha_1 z}+k_2 Be^{-\alpha_2 z}+k_3 Ce^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.20}$$

elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$k_1 = \frac{13}{6\alpha_1} - \frac{49\alpha_1}{90} \tag{2.3.21}$$

$$k_2 = \frac{13}{6\alpha_2} - \frac{49\alpha_2}{90} \tag{2.3.22}$$

$$k_3 = \frac{13}{6\alpha_3} - \frac{49\alpha_3}{90} \tag{2.3.23}$$

şeklinde alınmıştır (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.3.14'de Φ_5 ve Φ_6'nın değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_4 = l_1 A e^{-\alpha_1 z} + l_2 B e^{-\alpha_2 z} + l_3 C e^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.24}$$

olarak bulunur. Burada;

$$l_1 = \frac{11 k_1}{5 \alpha_1} - \frac{6}{5} \tag{2.3.25}$$

$$l_2 = \frac{11 k_2}{5 \alpha_2} - \frac{6}{5} \tag{2.3.26}$$

$$l_3 = \frac{11 k_3}{5 \alpha_3} - \frac{6}{5} \tag{2.3.27}$$

olarak alınmıştır (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.3.13'de Φ_4 ve Φ_5'in değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_3 = s_1 \, A \, e^{-\alpha_1 z} + s_2 \, B \, e^{-\alpha_2 z} + s_3 \, C \, e^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.28}$$

şeklinde elde edilir. Burada;

$$s_1 = \frac{9l_1}{4\alpha_1} - \frac{5k_1}{4} \tag{2.3.29}$$

$$s_2 = \frac{9l_2}{4\alpha_2} - \frac{5k_2}{4} \tag{2.3.30}$$

$$s_3 = \frac{9l_3}{4\alpha_3} - \frac{5k_3}{4} \tag{2.3.31}$$

olarak alınmıştır (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.3.12'de Φ_3 ve Φ_4'ün değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_2 = t_1 \, A \, e^{-\alpha_1 z} + t_2 \, B \, e^{-\alpha_2 z} + t_3 \, C \, e^{-\alpha_3 z} \tag{2.3.32}$$

olarak elde edilir. Burada;

$$t_1 = \frac{7s_1}{3\alpha_1} - \frac{4l_1}{3} \tag{2.3.33}$$

$$t_2 = \frac{7s_2}{3\alpha_2} - \frac{4l_2}{3} \tag{2.3.34}$$

$$t_3 = \frac{7s_3}{3\alpha_3} - \frac{4l_3}{3} \tag{2.3.35}$$

şeklinde alınmıştır (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.3.10'da Φ_1 ve Φ_2'nin değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_0 = -2\,t_1\,A\,e^{-\alpha_1 z} - 2\,t_2\,B\,e^{-\alpha_2 z} - 2\,t_3\,C\,e^{-\alpha_3 z} + 3\,m\,z + \mathrm{D} \tag{2.3.36}$$

olarak bulunur. Denklem 2.5'in yardımıyla denklem 2.3.17, 2.3.18, 2.3.19, 2.3.20, 2.3.24, 2.3.28, 2.3.32 ve 2.3.36;

$$\psi_0(x) = \left[3mz + \mathrm{D} - 2\,t_1\,Ae^{-\alpha_1 z} - 2\,t_2\,Be^{-\alpha_2 z} - 2\,t_3\,C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ n \tag{2.3.37}$$

$$\psi_1(x) = -1 \tag{2.3.38}$$

$$\psi_2(x) = \left[\,t_1\,Ae^{-\alpha_1 z} + t_2\,Be^{-\alpha_2 z} + t_3\,C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ n \tag{2.3.39}$$

$$\psi_3(x) = \left[\,s_1\,Ae^{-\alpha_1 z} + s_2\,Be^{-\alpha_2 z} + s_3\,C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ m \tag{2.3.40}$$

$$\psi_4(x) = \left[\,l_1\,Ae^{-\alpha_1 z} + l_2\,Be^{-\alpha_2 z} + l_3\,C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ n \tag{2.3.41}$$

$$\psi_5(x) = \left[\,k_1\,Ae^{-\alpha_1 z} + k_2\,Be^{-\alpha_2 z} + k_3\,C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ m \tag{2.3.42}$$

$$\psi_6(x) = \left[\,Ae^{-\alpha_1 z} + Be^{-\alpha_2 z} + C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ n \tag{2.3.43}$$

$$\psi_7(x) = 7\left[\,\alpha_1 Ae^{-\alpha_1 z} + \alpha_2 Be^{-\alpha_2 z} + \alpha_3 C\,e^{-\alpha_3 z}\right]\big/ 15m \tag{2.3.44}$$

şekline dönüşür (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu\, P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu\, P_1(\mu) + \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu\, P_2(\mu) + 7\psi_3(0)\ \mu\, P_3(\mu) + \\ 9\psi_4(0)\ \mu\, P_4(\mu) + 11\psi_5(0)\ \mu\, P_5(\mu) + \\ 13\psi_6(0)\ \mu\, P_6(\mu) + 15\psi_7(0)\ \mu\, P_7(\mu) \end{bmatrix} \mathrm{d}\mu = 0 \qquad (2.3.45)$$

şeklinde bir denklem elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem 2.3.45 düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned} &\frac{D}{2n}-\frac{t_1A}{n}-\frac{t_2B}{n}-\frac{t_3C}{n}-1+\frac{5t_1A}{8n}+\frac{5t_2B}{8n}+\frac{5t_3C}{8n}-\frac{9l_1A}{48n}-\frac{9l_2B}{48n}-\frac{9l_3C}{48n}+ \\ &\frac{13A}{128n}+\frac{13B}{128n}+\frac{13C}{128n}+\frac{27\alpha_1A}{8m}+\frac{27\alpha_2B}{8m}+\frac{27\alpha_3C}{8m}=0 \end{aligned} \qquad (2.3.46)$$

elde edilir. Denklem en sade haline getirildiğinde;

$$A\left(\frac{-3t_1}{8}-\frac{9l_1}{48}+\frac{13}{128}\right)+B\left(\frac{-3t_2}{8}-\frac{9l_2}{48}+\frac{13}{128}\right)+C\left(\frac{-3t_3}{8}-\frac{9l_3}{48}+\frac{13}{128}\right)+\frac{D}{2}-n=0 \qquad (2.3.47)$$

şeklindeki denklem elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^3\ P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu^3\ P_1(\mu) + \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^3\ P_2(\mu) + 7\psi_3(0)\ \mu^3\ P_3(\mu) + \\ 9\psi_4(0)\ \mu^3\ P_4(\mu) + 11\psi_5(0)\ \mu^3\ P_5(\mu) + \\ 13\psi_6(0)\ \mu^3\ P_6(\mu) + 15\psi_7(0)\ \mu^3\ P_7(\mu) \end{bmatrix} \mathrm{d}\mu = 0 \qquad (2.3.48)$$

elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned} &\frac{D}{4n} - \frac{t_1 A}{2n} - \frac{t_2 B}{2n} - \frac{t_3 C}{2n} - \frac{3}{5} + \frac{5t_1 A}{8n} + \frac{5t_2 B}{8n} + \frac{5t_3 C}{8n} + \\ &\frac{14s_1 A}{35m} + \frac{14s_2 B}{35m} + \frac{14s_3 C}{35m} + \frac{9l_1 A}{64n} + \frac{9l_2 B}{64n} + \frac{9l_3 C}{64n} - \\ &\frac{13A}{640n} - \frac{13B}{640n} - \frac{13C}{640n} = 0 \end{aligned} \qquad (2.3.49)$$

olarak elde edilir. Denklem en sade haline getirildiğinde;

$$\begin{aligned} &A\left(\frac{t_1}{8} + \frac{14s_1 q}{35} + \frac{9l_1}{64} - \frac{13}{640}\right) + B\left(\frac{t_2}{8} + \frac{14s_2 q}{35} + \frac{9l_2}{64} - \frac{13}{640}\right) + \\ &C\left(\frac{t_3}{8} + \frac{14s_3 q}{35} + \frac{9l_3}{64} - \frac{13}{640}\right) + \frac{D}{4} - \frac{3n}{5} = 0 \end{aligned} \qquad (2.3.50)$$

şeklini alır (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 3. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^5\ P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu^5\ P_1(\mu) + 5\,\psi_2(0)\ \mu^5\ P_2(\mu) + \\ 7\psi_3(0)\ \mu^5\ P_3(\mu) + 9\psi_4(0)\ \mu^5\ P_4(\mu) + 11\psi_5(0)\ \mu^5\ P_5(\mu) + \\ 13\psi_6(0)\ \mu^5\ P_6(\mu) + 15\psi_7(0)\ \mu^5\ P_7(\mu) \end{bmatrix} \mathrm{d}\mu = 0 \qquad (2.3.51)$$

olarak elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$
\begin{aligned}
&\frac{D}{6n}-\frac{t_1A}{3n}-\frac{t_2B}{3n}-\frac{t_3C}{3n}-\frac{3}{7}+\frac{25t_1A}{48n}+\frac{25t_2B}{48n}+\frac{25t_3C}{48n}+\frac{4s_1A}{9m}+\frac{4s_2B}{9m}+\frac{4s_3C}{9m}+\\
&\frac{9l_1A}{32n}+\frac{9l_2B}{32n}+\frac{9l_3C}{32n}+\frac{88k_1A}{693m}+\frac{88k_2B}{693m}+\frac{88k_3C}{693m}+\frac{13A}{384n}+\frac{13B}{384n}+\frac{13C}{384n}=0
\end{aligned}
\tag{2.3.52}
$$

şeklinde elde edilen denklem düzenlenip en sade haline getirildiğinde;

$$
\begin{aligned}
&A\left(\frac{3t_1}{16}+\frac{4s_1q}{9}+\frac{9l_1}{32}+\frac{88k_1q}{693}+\frac{13}{384}\right)+B\left(\frac{3t_2}{16}+\frac{4s_2q}{9}+\frac{9l_2}{32}+\frac{88k_2q}{693}+\frac{13}{384}\right)+\\
&C\left(\frac{3t_3}{16}+\frac{4s_3q}{9}+\frac{9l_3}{32}+\frac{88k_3q}{693}+\frac{13}{384}\right)+\frac{D}{6}-\frac{3n}{7}=0
\end{aligned}
\tag{2.3.53}
$$

şeklini alır (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 3. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 4. sınır koşulu uygulandığında;

$$
\frac{1}{4\pi}\int_0^1\begin{bmatrix}\psi_0(0)\,\mu^7\,P_0(\mu)+3\psi_1(0)\,\mu^7\,P_1(\mu)+5\,\psi_2(0)\,\mu^7\,P_2(\mu)+\\ 7\psi_3(0)\,\mu^7\,P_3(\mu)+9\psi_4(0)\,\mu^7\,P_4(\mu)+11\psi_5(0)\,\mu^7\,P_5(\mu)+\\ 13\psi_6(0)\,\mu^7\,P_6(\mu)+15\psi_7(0)\,\mu^7\,P_7(\mu)\end{bmatrix}d\mu=0 \tag{2.3.54}
$$

şeklinde elde edilir. Bilinen değerler yerine yazıldığında;

$$
\begin{aligned}
&\frac{D}{8n}-\frac{t_1A}{4n}-\frac{t_2B}{4n}-\frac{t_3C}{4n}-\frac{1}{3}+\frac{7t_1A}{16n}+\frac{7t_2B}{16n}+\frac{7t_3C}{16n}+\frac{14s_1A}{33m}+\frac{14s_2B}{33m}+\frac{14s_3C}{33m}+\\
&\frac{21l_1A}{64n}+\frac{21l_2B}{64n}+\frac{21l_3C}{64n}+\frac{88k_1A}{429m}+\frac{88k_2B}{429m}+\frac{88k_3C}{429m}+\frac{13A}{128n}+\frac{13B}{128n}+\frac{13C}{128n}+\\
&\frac{112\alpha_1}{6435m}+\frac{112\alpha_2}{6435m}+\frac{112\alpha_3}{6435m}=0
\end{aligned}
\tag{2.3.55}
$$

şeklindeki denklem elde edilir ve denklem düzenlenip en sade haline getirildiğinde;

$$A\left(\frac{3t_1}{16}+\frac{14s_1q}{33}+\frac{21l_1}{64}+\frac{88k_1q}{429}+\frac{13}{128}+\frac{112\alpha_1q}{6435}\right)+$$
$$B\left(\frac{3t_2}{16}+\frac{14s_2q}{33}+\frac{21l_2}{64}+\frac{88k_2q}{429}+\frac{13}{128}+\frac{112\alpha_2q}{6435}\right)+ \qquad (2.3.56)$$
$$C\left(\frac{3t_3}{16}+\frac{14s_3q}{33}+\frac{21l_3}{64}+\frac{88k_3q}{429}+\frac{13}{128}+\frac{112\alpha_3q}{6435}\right)+\frac{D}{8}-\frac{n}{3}=0$$

şeklini alır (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 4. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.3.11'de Φ_1, Φ_2, Φ_3 'ün değerleri yerine yazılıp işlemler yapıldığında;

$$-0,4083\ \alpha_1^6+9,646997\ \alpha_1^4-31,69833\ \alpha_1^2+25,025=0 \qquad (2.3.57)$$

bağıntısı elde edilir. Burada $\alpha_1^2=t$ alınıp denklem 2.3.57, Mathematica 5.0 programıyla çözüldüğünde; $t_1 = 1,21702$, $t_2 = 2,5337$, $t_3 = 19,8765$ elde edilir. Buradan; $\alpha_1 = 1,103185$, $\alpha_2 = 1,591779$, $\alpha_3 = 4,458086$ değerleri bulunmuş olur.

Denklem 2.3.37 kullanılarak z_0;

$$z_0=\frac{D}{3\left[(1-b)^2-d^2\right]^{1/2}m} \qquad (2.3.58)$$

olarak elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.3.47, 2.3.50, 2.3.53 ve 2.3.56'nın birlikte çözümü yapıldığında A, B, C ve D sabitlerinin değerleri farklı saçılma türleri için aşağıdaki gibi bulunur:

(i) İzotropik saçılma

$a = 1, \quad b = d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan A, B, C, D sabitlerinin değerleri çizelge 2.8 ile verilmektedir.

Çizelge 2.8 P_7-yaklaşımında izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D değerleri

A	**B**	**C**	**D**
0.01512250	-0.04305028	0.03167998	2.12758931

Denklem 2.3.58 izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{D}{3} \tag{2.3.59}$$

olarak bulunur. P_7-yaklaşımı için bulunan $z_0 =$ 0.70919644 şeklindedir.

ii) İleri doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha, \quad b = \alpha, \quad d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). A, B, C, D sabitlerinin α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı kullanılarak hesaplanan değerleri çizelge 2.9'da verilmiştir.

Çizelge 2.9 P_7-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D değerleri

α	**A**	**B**	**C**	**D**
0,2	0.01352598	-0.03850534	0.02833543	1.90297373
0,4	0.01171384	-0.03334660	0.02453921	1.64802359
0,6	0.00956431	-0.02722738	0.02003618	1.34560563
0,8	0.00676299	-0.01925267	0.01416772	0.95148687

Denklem 2.3.58 ileri doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{D}{3(1-\alpha)^{3/2}} \tag{2.3.60}$$

şeklinde elde edilir. P_7-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri çizelge 2.10'da yer almaktadır.

Çizelge 2.10 P_7-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	**z_0**
0,2	0.88649555
0,4	1.18199406
0,6	1.77299109
0,8	3.54598219

(iii) Geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha$, $b = 0$, $d = \alpha$ olduğundan $q = \left(\frac{1-\alpha}{1+\alpha}\right)^{1/2}$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan A, B, C, D sabitlerinin değerleri çizelge 2.11'de verilmiştir.

Çizelge 2.11 P_7-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D değerleri

α	**A**	**B**	**C**	**D**
0,2	0.01487238	-0.04212004	0.03125070	1.91419430
0,4	0.01412001	-0.03976485	0.02976814	1.66805106
0,6	0.01269788	-0.03552201	0.02687535	1.37164974
0,8	0.01008115	-0.02794326	0.02145303	0.97901120

Denklem 2.3.58 geriye doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{D}{3(1-\alpha^2)^{1/2}(1+\alpha)^{1/2}} \tag{2.3.61}$$

elde edilir. P_7-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri ise çizelge 2.12'de yer almaktadır.

Çizelge 2.12 P_7-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0,2	0.59448174
0,4	0.51272492
0,6	0.45182681
0,8	0.40539548

2.4 P_9-Yaklaşımı

P_9–yaklaşımında c=1 için, $\psi_1 = -1$ varsayılarak Φ_0, Φ_1, Φ_2, Φ_3, Φ_4, Φ_5, Φ_6, Φ_7, Φ_8 ve Φ_9'un değerleri bulunur. 2.3 numaralı denklemden yararlanılarak k = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 için aşağıdaki denklemler yazılır:

k= 0 için $$\frac{d}{dz}\Phi_1 + (1-\delta_{00})\,\Phi_0 = 0 \tag{2.4.1}$$

k= 1 için $$2\frac{d}{dz}\Phi_2 + \frac{d}{dz}\Phi_0 + 3\,(1-\delta_{10})\,\Phi_1 = 0 \tag{2.4.2}$$

k= 2 için $$3\frac{d}{dz}\Phi_3 + 2\frac{d}{dz}\Phi_1 + 5\,(1-\delta_{20})\,\Phi_2 = 0 \tag{2.4.3}$$

k= 3 için $$4\frac{d}{dz}\Phi_4 + 3\frac{d}{dz}\Phi_2 + 7\,(1-\delta_{30})\;\Phi_3 = 0 \qquad (2.4.4)$$

k= 4 için $$5\frac{d}{dz}\Phi_5 + 4\frac{d}{dz}\Phi_3 + 9\,(1-\delta_{40})\;\Phi_4 = 0 \qquad (2.4.5)$$

k= 5 için $$6\frac{d}{dz}\Phi_6 + 5\frac{d}{dz}\Phi_4 + 11\,(1-\delta_{50})\;\Phi_5 = 0 \qquad (2.4.6)$$

k= 6 için $$7\frac{d}{dz}\Phi_7 + 6\frac{d}{dz}\Phi_5 + 13\,(1-\delta_{60})\;\Phi_6 = 0 \qquad (2.4.7)$$

k= 7 için $$8\frac{d}{dz}\Phi_8 + 7\frac{d}{dz}\Phi_6 + 15\,(1-\delta_{70})\;\Phi_7 = 0 \qquad (2.4.8)$$

k= 8 için $$9\frac{d}{dz}\Phi_9 + 8\frac{d}{dz}\Phi_7 + 17\,(1-\delta_{80})\;\Phi_8 = 0 \qquad (2.4.9)$$

k= 9 için $$10\frac{d}{dz}\Phi_{10} + 9\frac{d}{dz}\Phi_8 + 19\,(1-\delta_{90})\;\Phi_9 = 0 \qquad (2.4.10)$$

$\frac{d}{dz}\Phi_{10} = 0$, δ_{10}, δ_{20}, δ_{30}, δ_{40}, δ_{50}, δ_{60}, δ_{70}, δ_{80}, $\delta_{90} = 0$ ve $\delta_{00} = 1$ alınarak denklemler düzenlendiğinde;

$$\frac{d\Phi_1}{dz} = 0 \qquad (2.4.11)$$

$$2\,\frac{d\Phi_2}{dz} + \frac{d\Phi_0}{dz} + 3\,\Phi_1 = 0 \qquad (2.4.12)$$

$$3\frac{d\Phi_3}{dz}+2\frac{d\Phi_1}{dz}+5\,\Phi_2=0 \tag{2.4.13}$$

$$4\frac{d\Phi_4}{dz}+3\frac{d\Phi_2}{dz}+7\,\Phi_3=0 \tag{2.4.14}$$

$$5\frac{d\Phi_5}{dz}+4\frac{d\Phi_3}{dz}+9\,\Phi_4=0 \tag{2.4.15}$$

$$6\frac{d\Phi_6}{dz}+5\frac{d\Phi_4}{dz}+11\,\Phi_5=0 \tag{2.4.16}$$

$$7\frac{d\Phi_7}{dz}+6\frac{d\Phi_5}{dz}+13\,\Phi_6=0 \tag{2.4.17}$$

$$8\frac{d\Phi_8}{dz}+7\frac{d\Phi_6}{dz}+15\,\Phi_7=0 \tag{2.4.18}$$

$$9\frac{d\Phi_9}{dz}+8\frac{d\Phi_7}{dz}+17\,\Phi_8=0 \tag{2.4.19}$$

$$9\frac{d\Phi_8}{dz}+19\,\Phi_9=0 \tag{2.4.20}$$

olur. ψ_1 = -1 kabul edildiğinden 2.5 numaralı denklem yardımıyla Φ_1;

$$\Phi_1=-(1-b+d)^{1/2} \tag{2.4.21}$$

olarak elde edilir.

$$\Phi_8 = Ae^{-\alpha_1 z} + Be^{-\alpha_2 z} + Ce^{-\alpha_3 z} + De^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.22}$$

olarak alınıp denklem 2.4.20'de yerine yazıldığında;

$$\Phi_9 = \frac{9}{19}\alpha_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + \frac{9}{19}\alpha_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + \frac{9}{19}\alpha_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + \frac{9}{19}\alpha_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.23}$$

şeklindeki denklem elde edilir. Denklem 2.4.19'da Φ_8 ve Φ_9'un değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_7 = k_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + k_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + k_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + k_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.24}$$

olarak elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$k_1 = \frac{17}{8\alpha_1} - \frac{81\alpha_1}{152} \tag{2.4.25}$$

$$k_2 = \frac{17}{8\alpha_2} - \frac{81\alpha_2}{152} \tag{2.4.26}$$

$$k_3 = \frac{17}{8\alpha_3} - \frac{81\alpha_3}{152} \tag{2.4.27}$$

$$k_4 = \frac{17}{8\alpha_4} - \frac{81\alpha_4}{152} \tag{2.4.28}$$

şeklinde alınmıştır. Denklem 2.4.18'de Φ_7 ve Φ_8'in değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_6 = l_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + l_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + l_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + l_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.29}$$

bulunur (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$l_1 = \frac{15k_1}{7\alpha_1} - \frac{8}{7} \tag{2.4.30}$$

$$l_2 = \frac{15k_2}{7\alpha_2} - \frac{8}{7} \tag{2.4.31}$$

$$l_3 = \frac{15k_3}{7\alpha_3} - \frac{8}{7} \tag{2.4.32}$$

$$l_4 = \frac{15k_4}{7\alpha_4} - \frac{8}{7} \tag{2.4.33}$$

olarak alınmıştır. Denklem 2.4.17'de Φ_6 ve Φ_7'nin değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_5 = s_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + s_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + s_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + s_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.34}$$

şeklinde bir denklem elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$s_1 = \frac{13l_1}{6\alpha_1} - \frac{7k_1}{6} \tag{2.4.35}$$

$$s_2 = \frac{13l_2}{6\alpha_2} - \frac{7k_2}{6} \tag{2.4.36}$$

$$s_3 = \frac{13 l_3}{6\alpha_3} - \frac{7k_3}{6} \tag{2.4.37}$$

$$s_4 = \frac{13 l_4}{6\alpha_4} - \frac{7k_4}{6} \tag{2.4.38}$$

şeklinde alınmıştır. Denklem 2.4.16'da Φ_5 ve Φ_6 'nın değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_4 = t_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + t_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + t_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + t_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.39}$$

olarak bulunur (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$t_1 = \frac{11 s_1}{5\alpha_1} - \frac{6 l_1}{5} \tag{2.4.40}$$

$$t_2 = \frac{11 s_2}{5\alpha_2} - \frac{6 l_2}{5} \tag{2.4.41}$$

$$t_3 = \frac{11 s_3}{5\alpha_3} - \frac{6 l_3}{5} \tag{2.4.42}$$

$$t_4 = \frac{11 s_4}{5\alpha_4} - \frac{6 l_4}{5} \tag{2.4.43}$$

olarak alınmıştır. Denklem 2.4.15'de Φ_4 ve Φ_5 'in değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_3 = p_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + p_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + p_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + p_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.44}$$

şeklindeki denklem elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$p_1 = \frac{9t_1}{4\alpha_1} - \frac{5s_1}{4} \tag{2.4.45}$$

$$p_2 = \frac{9t_2}{4\alpha_2} - \frac{5s_2}{4} \tag{2.4.46}$$

$$p_3 = \frac{9t_3}{4\alpha_3} - \frac{5s_3}{4} \tag{2.4.47}$$

$$p_4 = \frac{9t_4}{4\alpha_4} - \frac{5s_4}{4} \tag{2.4.48}$$

şeklinde alınmıştır. Denklem 2.4.14'de Φ_3 ve Φ_4'ün değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_2 = r_1 A e^{-\alpha_1 z} + r_2 B e^{-\alpha_2 z} + r_3 C e^{-\alpha_3 z} + r_4 D e^{-\alpha_4 z} \tag{2.4.49}$$

olarak bulunur (Erdoğan and Tezcan 1995). Burada;

$$r_1 = \frac{7p_1}{3\alpha_1} - \frac{4t_1}{3} \tag{2.4.50}$$

$$r_2 = \frac{7p_2}{3\alpha_2} - \frac{4t_2}{3} \tag{2.4.51}$$

$$r_3 = \frac{7p_3}{3\alpha_3} - \frac{4t_3}{3} \tag{2.4.52}$$

$$r_4 = \frac{7p_4}{3\alpha_4} - \frac{4t_4}{3} \tag{2.4.53}$$

şeklinde alınmıştır. Denklem 2.4.12'de Φ_1 ve Φ_2'nin değerleri yerine yazıldığında;

$$\Phi_0 = 3z - 2\, r_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} - 2\, r_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} - 2\, r_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} - 2\, r_4\, D\, e^{-\alpha_4 z} + E \tag{2.4.54}$$

olarak bulunur (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.5'in yardımıyla denklem 2.4.21, 2.4.22, 2.4.23, 2.4.24, 2.4.29, 2.4.34, 2.4.39, 2.4.44, 2.4.49 ve 2.4.54;

$$\psi_0(x) = \left[3z + E - 2\, r_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} - 2\, r_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} - 2\, r_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} - 2\, r_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ n \tag{2.4.55}$$

$$\psi_1(x) = -1 \tag{2.4.56}$$

$$\psi_2(x) = \left[\, r_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + r_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + r_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + r_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ n \tag{2.4.57}$$

$$\psi_3(x) = \left[\, p_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + p_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + p_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + p_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ m \tag{2.4.58}$$

$$\psi_4(x) = \left[\, t_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + t_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + t_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + t_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ n \tag{2.4.59}$$

$$\psi_5(x) = \left[\, s_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + s_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + s_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + s_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ m \tag{2.4.60}$$

$$\psi_6(x) = \left[\, l_1\, A\, e^{-\alpha_1 z} + l_2\, B\, e^{-\alpha_2 z} + l_3\, C\, e^{-\alpha_3 z} + l_4\, D\, e^{-\alpha_4 z}\right] \Big/ n \tag{2.4.61}$$

$$\psi_7(x)=\left[\ k_1\ A\ e^{-\alpha_1 z}\ +\ k_2\ B\ e^{-\alpha_2 z}+\ k_3\ C\ e^{-\alpha_3 z}\ +\ k_4\ D\ e^{-\alpha_4 z}\right]\Big/ m \qquad (2.4.62)$$

$$\psi_8(x)=\left[\ A\ e^{-\alpha_1\ z}\ +\ B\ e^{-\alpha_2\ z}\ +\ C\ e^{-\alpha_3\ z}+\ D\ e^{-\alpha_4\ z}\right]\Big/ n \qquad (2.4.63)$$

$$\psi_9(x)=\left[\ 9\ \alpha_1\ A\ e^{-\alpha_1\ z}\ +\ 9\ \alpha_2\ B\ e^{-\alpha_2\ z}\ +\ 9\ \alpha_3\ C\ e^{-\alpha_3\ z}+\ 9\ \alpha_4\ D\ e^{-\alpha_4\ z}\right]\Big/ 19m$$

(2.4.64)

şekline dönüşür (Erdoğan and Tezcan 1995). Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1\begin{bmatrix}\psi_0(0)\ \mu\ P_0(\mu)+3\psi_1(0)\ \mu\ P_1(\mu)+\\ 5\ \psi_2(0)\ \mu\ P_2(\mu)+7\psi_3(0)\ \mu\ P_3(\mu)+\\ 9\psi_4(0)\ \mu\ P_4(\mu)+11\psi_5(0)\ \mu\ P_5(\mu)+\\ 13\psi_6(0)\ \mu\ P_6(\mu)+15\psi_7(0)\ \mu\ P_7(\mu)+\\ 17\psi_8(0)\ \mu\ P_8(\mu)+19\psi_9(0)\ \mu\ P_9(\mu)\end{bmatrix}d\mu=0 \qquad (2.4.65)$$

şeklindeki denklem elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned}&\frac{1}{2}\left[\frac{E-2r_1A-2r_2B-2r_3C-2r_4D}{n}\right]-1+\frac{5}{8}\left[\frac{r_1A+r_2B+r_3C+r_4D}{n}\right]-\\ &\frac{9}{48}\left[\frac{t_1A+t_2B+t_3C+t_4D}{n}\right]+\frac{13}{128}\left[\frac{l_1A+l_2B+l_3C+l_4D}{n}\right]-\\ &\frac{17}{256}\left[\frac{A+B+C+D}{n}\right]=0\end{aligned} \qquad (2.4.66)$$

şeklindeki denklem elde edilir ve denklem en sade haline getirildiğinde;

$$\sum_{i=1}^{4}\left[\left(-\frac{3}{8}\right)r_i-\left(\frac{9}{48}\right)t_i+\left(\frac{13}{128}\right)l_i-\frac{17}{256}\right]A_i+\frac{E}{2}-n=0 \tag{2.4.67}$$

şeklini alır (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 1. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1\begin{bmatrix}\psi_0(0)\ \mu^3\ P_0(\mu)+3\psi_1(0)\ \mu^3\ P_1(\mu)+\\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^3\ P_2(\mu)+7\psi_3(0)\ \mu^3\ P_3(\mu)+\\ 9\psi_4(0)\ \mu^3\ P_4(\mu)+11\psi_5(0)\ \mu^3\ P_5(\mu)+\\ 13\psi_6(0)\ \mu^3\ P_6(\mu)+15\psi_7(0)\ \mu^3\ P_7(\mu)+\\ 17\psi_8(0)\ \mu^3\ P_8(\mu)+19\psi_9(0)\ \mu^3\ P_9(\mu)\end{bmatrix}d\mu=0 \tag{2.4.68}$$

elde edilir. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned}&\frac{1}{4}\left[\frac{E-2r_1A-2r_2B-2r_3C-2r_4D}{n}\right]-\frac{3}{5}+\frac{5}{8}\left[\frac{r_1A+r_2B+r_3C+r_4D}{n}\right]+\\ &\frac{14}{35}\left[\frac{p_1A+p_2B+p_3C+p_4D}{m}\right]+\frac{9}{64}\left[\frac{t_1A+t_2B+t_3C+t_4D}{n}\right]-\\ &\frac{13}{640}\left[\frac{l_1A+l_2B+l_3C+l_4D}{n}\right]+\frac{17}{2560}\left[\frac{A+B+C+D}{n}\right]=0\end{aligned} \tag{2.4.69}$$

olarak bulunur. Denklem en sade haline getirildiğinde;

$$\sum_{i=1}^{4}\left[\left(\frac{1}{8}\right)r_i+\left(\frac{14q}{35}\right)p_i+\left(\frac{9}{64}\right)t_i-\left(\frac{13}{640}\right)l_i+\left(\frac{17}{2560}\right)\right]A_i+\frac{E}{4}-\frac{3n}{5}=0 \tag{2.4.70}$$

denklem 2.4.70 elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 2. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 3. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^5\ P_0(\mu) + 3\psi_1(0)\ \mu^5\ P_1(\mu) + \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^5\ P_2(\mu) + 7\psi_3(0)\ \mu^5\ P_3(\mu) + \\ 9\psi_4(0)\ \mu^5\ P_4(\mu) + 11\psi_5(0)\ \mu^5\ P_5(\mu) + \\ 13\psi_6(0)\ \mu^5\ P_6(\mu) + 15\psi_7(0)\ \mu^5\ P_7(\mu) + \\ 17\psi_8(0)\ \mu^5\ P_8(\mu) + 19\psi_9(0)\ \mu^5\ P_9(\mu) \end{bmatrix} d\mu = 0 \tag{2.4.71}$$

olarak yazılır. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned} &\frac{1}{6}\left[\frac{E-2r_1A-2r_2B-2r_3C-2r_4D}{n}\right]-\frac{3}{7}+\frac{5}{48}\left[\frac{r_1A+r_2B+r_3C+r_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{28}{63}\left[\frac{p_1A+p_2B+p_3C+p_4D}{m}\right]+\frac{9}{32}\left[\frac{t_1A+t_2B+t_3C+t_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{88}{693}\left[\frac{s_1A+s_2B+s_3C+s_4D}{m}\right]+\frac{13}{384}\left[\frac{l_1A+l_2B+l_3C+l_4D}{n}\right]- \\ &\frac{17}{5376}\left[\frac{A+B+C+D}{n}\right]=0 \end{aligned} \tag{2.4.72}$$

şeklindeki denklem elde edilir. Denklem düzenlenip en sade haline getirildiğinde;

$$\sum_{i=1}^{4}\left[\left(\frac{3}{16}\right)r_i+\left(\frac{28q}{63}\right)p_i+\left(\frac{9}{32}\right)t_i+\left(\frac{88q}{693}\right)s_i+\left(\frac{13}{384}\right)l_i-\frac{17}{5376}\right]A_i+\frac{E}{6}-\frac{3n}{7}=0 \tag{2.4.73}$$

elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 3. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 4. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^7\ P_0(\mu)+3\psi_1(0)\ \mu^7\ P_1(\mu)+ \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^7\ P_2(\mu)+7\psi_3(0)\ \mu^7\ P_3(\mu)+ \\ 9\psi_4(0)\ \mu^7\ P_4(\mu)+11\psi_5(0)\ \mu^7\ P_5(\mu)+ \\ 13\psi_6(0)\ \mu^7\ P_6(\mu)+15\psi_7(0)\ \mu^7\ P_7(\mu)+ \\ 17\psi_8(0)\ \mu^7\ P_8(\mu)+19\psi_9(0)\ \mu^7\ P_9(\mu) \end{bmatrix} d\mu = 0 \qquad (2.4.74)$$

şeklinde yazılır. Bilinen değerler yerine yazılıp denklem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned} &\frac{1}{8}\left[\frac{E-2r_1A-2r_2B-2r_3C-2r_4D}{n}\right]-\frac{1}{3}+\frac{7}{16}\left[\frac{r_1A+r_2B+r_3C+r_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{14}{33}\left[\frac{p_1A+p_2B+p_3C+p_4D}{m}\right]+\frac{63}{192}\left[\frac{t_1A+t_2B+t_3C+t_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{88}{429}\left[\frac{s_1A+s_2B+s_3C+s_4D}{m}\right]+\frac{13}{128}\left[\frac{l_1A+l_2B+l_3C+l_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{16}{429}\left[\frac{k_1A+k_2B+k_3C+k_4D}{m}\right]+\frac{17}{2048}\left[\frac{A+B+C+D}{n}\right]=0 \end{aligned} \qquad (2.4.75)$$

elde edilir. Denklem düzenlenip en sade haline getirildiğinde;

$$\sum_{i=1}^{4}\left[\left(\frac{3}{16}\right)r_i+\left(\frac{14q}{33}\right)p_i+\left(\frac{63}{192}\right)t_i+\left(\frac{88q}{429}\right)s_i+\left(\frac{13}{128}\right)l_i+\left(\frac{16q}{429}\right)k_i+\left(\frac{17}{2048}\right)\right]A_i+\frac{E}{8}-\frac{n}{3}=0$$

(2.4.76)

elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 4. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir.

Denklem 2.1.21 kullanılarak Marshak'ın 5. sınır koşulu uygulandığında;

$$\frac{1}{4\pi}\int_0^1 \begin{bmatrix} \psi_0(0)\ \mu^9\ P_0(\mu)+3\psi_1(0)\ \mu^9\ P_1(\mu)+ \\ 5\,\psi_2(0)\ \mu^9\ P_2(\mu)+7\psi_3(0)\ \mu^9\ P_3(\mu)+ \\ 9\psi_4(0)\ \mu^9\ P_4(\mu)+11\psi_5(0)\ \mu^9\ P_5(\mu)+ \\ 13\psi_6(0)\ \mu^9\ P_6(\mu)+15\psi_7(0)\ \mu^9\ P_7(\mu)+ \\ 17\psi_8(0)\ \mu^9\ P_8(\mu)+19\psi_9(0)\ \mu^9\ P_9(\mu) \end{bmatrix} d\mu = 0 \tag{2.4.77}$$

olarak yazılır. Bilinen değerler yerine yazılıp işlem düzenlendiğinde;

$$\begin{aligned} &\frac{1}{10}\left[\frac{E-2r_1A-2r_2B-2r_3C-2r_4D}{n}\right]+\frac{15}{40}\left[\frac{r_1A+r_2B+r_3C+r_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{56}{143}\left[\frac{p_1A+p_2B+p_3C+p_4D}{m}\right]+\frac{27}{80}\left[\frac{t_1A+t_2B+t_3C+t_4D}{n}\right]-\frac{3}{11}+ \\ &\frac{176}{715}\left[\frac{s_1A+s_2B+s_3C+s_4D}{m}\right]+\frac{35}{256}\left[\frac{l_1A+l_2B+l_3C+l_4D}{n}\right]+ \\ &\frac{960}{12155}\left[\frac{k_1A+k_2B+k_3C+k_4D}{m}\right]+\frac{17}{512}\left[\frac{A+B+C+D}{n}\right]+ \\ &\frac{1152}{230945}\left[\frac{\alpha_1A+\alpha_2B+\alpha_3C+\alpha_4D}{m}\right]=0 \end{aligned} \tag{2.4.78}$$

şeklindeki denklem elde edilir. Denklem düzenlenip en sade haline getirildiğinde;

$$\begin{aligned} &\sum_{i=1}^{4}\left[\left(\frac{7}{40}\right)r_i+\left(\frac{56q}{143}\right)p_i+\left(\frac{27}{80}\right)t_i+\left(\frac{176q}{715}\right)s_i+\left(\frac{35}{256}\right)l_i+\left(\frac{960q}{12155}\right)k_i+\left(\frac{17}{512}\right)+\left(\frac{1152q}{230945}\right)\alpha_i\right]A_i+ \\ &\frac{E}{10}-\frac{3n}{11}=0 \end{aligned} \tag{2.4.79}$$

elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). Bu denklem Marshak'ın 5. sınır koşulu uygulanarak elde edilen denklemdir. Burada $A_1 = A$, $A_2 = B$, $A_3 = C$, $A_4 = D$ olarak alınmıştır.

Denklem 2.4.13'de Φ_1, Φ_2, Φ_3 'ün değerleri yerine yazılıp işlemler yapıldığında;

$$0,4662829\alpha_1^8 - 18,4125940\alpha_1^6 + 109,1651786\alpha_1^4 - 201,5171052\alpha_1^2 + 113,953125 = 0 \tag{2.4.80}$$

bağıntısı elde edilir. Burada $\alpha_1^2 = t$ alınıp denklem 2.4.80, Mathematica 5.0 programı yardımıyla çözüldüğünde; $t_1 = 1,1223837$, $t_2 = 1,6843210$, $t_3 = 3,9494809$, $t_4 = 32,7318467$ elde edilir. Buradan; $\alpha_1 = 1,059429$, $\alpha_2 = 1,297810$, $\alpha_3 = 1,987332$, $\alpha_4 = 5,721180$ olarak bulunur. Denklem 2.4.55 kullanılarak z_0 değeri;

$$z_0 = \frac{E}{3m\left[(1-b)^2 - d^2\right]^{1/2}} \tag{2.4.81}$$

olarak elde edilir. Denklem 2.4.67, 2.4.70, 2.4.73, 2.4.76 ve 2.4.79'un birlikte çözümü yapıldığında A, B, C, D ve E sabitlerinin değerleri farklı saçılma türleri için aşağıdaki gibi bulunur:

(i) İzotropik saçılma

$a = 1$, $b = d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). A, B, C, D, E sabitlerinin Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan değerleri çizelge 2.13'de verilmiştir.

Çizelge 2.13 P_9-yaklaşımında izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D, E değerleri

A	B	C	D	E
0.00704581	-0.02004653	0.03318939	-0.01770689	2.12888550

Denklem 2.4.81 izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{E}{3} \tag{2.4.82}$$

olarak bulunur. P_9-yaklaşımı için bulunan $z_0 =$ 0.70962850 şeklindedir.

ii) İleri doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha$, $b = \alpha$, $d = 0$ olduğundan $q = 1$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). A, B, C, D, E sabitlerinin α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı kullanılarak hesaplanan değerleri çizelge 2.14'de verilmiştir.

Çizelge 2.14 P_9-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D, E değerleri

α	A	B	C	D	E
0,2	0.00630196	-0.01793016	0.02968549	-0.01583752	1.90413307
0,4	0.00545766	-0.01552797	0.02570839	-0.01371570	1.64902762
0,6	0.00445616	-0.01267854	0.02099081	-0.01119882	1.34642541
0,8	0.00315098	-0.00896507	0.01484275	-0.00791876	0.95206654

Denklem 2.4.81 ileri doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{E}{3(1-\alpha)^{3/2}} \tag{2.4.83}$$

elde edilir. P_9-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri çizelge 2.15'de yer almaktadır.

Çizelge 2.15 P_9-yaklaşımında ileri doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0,2	0.88703562
0,4	1.18271416
0,6	1.77407125
0,8	3.54814249

(iii) Geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma

$a = 1 - \alpha$, $b = 0$, $d = \alpha$ olduğundan $q = \left(\frac{1-\alpha}{1+\alpha}\right)^{1/2}$ elde edilir (Erdoğan and Tezcan 1995). α'nın çeşitli değerleri için Mathematica 5.0 programı ile hesaplanan A, B, C, D, E sabitlerinin değerleri çizelge 2.16'da yer almaktadır.

Çizelge 2.16 P_9-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan A, B, C, D, E değerleri

α	**A**	**B**	**C**	**D**	**E**
0,2	0.00694879	-0.01958771	0.03261467	-0.01737057	1.91533256
0,4	0.00661701	-0.01846695	0.03093921	-0.01644621	1.66899045
0,6	0.00597102	-0.01647086	0.02779690	-0.01474049	1.37234372
0,8	0.00476200	-0.01293101	0.02204084	-0.01164815	0.97939682

Denklem 2.4.81 geriye doğru izotropik saçılma için yazıldığında z_0;

$$z_0 = \frac{E}{3(1-\alpha^2)^{1/2}(1+\alpha)^{1/2}} \tag{2.4.84}$$

olarak elde edilir. P_9-yaklaşımı için α'nın çeşitli değerlerinde bulunan z_0 değerleri ise çizelge 2.17'de yer almaktadır.

Çizelge 2.17 P_9-yaklaşımında geriye doğru saçılma ile izotropik saçılma için bulunan z_0 değerleri

α	z_0
0,2	0.59483525
0,4	0.51301367
0,6	0.45205540
0,8	0.40555516

Çizelge 2.18 İzotropik, ileriye doğru izotropik ve geriye doğru izotropik saçılmalar için bulunan z_0 değerleri

	İzotropik saçılma için z_0 değerleri	İleriye doğru izotropik saçılma için z_0 değerleri				Geriye doğru izotropik saçılma için z_0 değerleri			
		α =0.2	α =0.4	α =0.6	α =0.8	α =0.2	α =0.4	α =0.6	α =0.8
P_3	0.67073268	0.83841585	1.11788780	1.67683169	3.35366339	0.55862080	0.47857357	0.41854765	0.37184671
P_5	0,70820558	0,79179791	0,91428947	1,11977134	1,58359581	0.65030592	0.60581927	0.57075146	0.54322449
P_7	0.70919644	0.88649555	1.18199406	1.77299109	3.54598219	0.59448174	0.51272492	0.45182681	0.40539548
P_9	0.70962850	0.88703562	1.18271416	1.77407125	3.54814249	0.59483525	0.51301367	0.45205540	0.40555516

3. TARTIŞMA VE SONUÇ

Nötron transport denklemini çözmek için geliştirilmiş birçok yöntem vardır. Bu çalışmada, nötron transport denklemini çözmek için kullanılan ve nümerik bir yöntem olan P_L Yöntemi incelenmiştir. Açısal dağılım için nötron transport denkleminin çözümü P_L Yöntemiyle bulunmuştur. Bu yöntem akının sıfır olduğu yeri bulan Milne problemine uygulanmıştır. Kaynaksız yarı uzay ortamında nötron dağılımını belirlemek için genişletilmiş anizotropik saçılma çekirdeği kullanılmıştır. Bu çalışmada P_3, P_5, P_7 ve P_9 yaklaşımları ileri ve geri izotropik ve anizotropik saçılmalar için ayrı ayrı incelenmiştir. Bu incelemeler Mathematica 5.0 programıyla tamamlanmıştır. Bulunan z_0 değerleri beklentilerimize uygun elde edilmiştir. Denklem (2.1.35), (2.2.39), (2.3.58), (2.4.81)'den yararlanılarak extrapolasyon uzaklığı olan z_0'ın ileriye ve geriye doğru saçılmalar için sayısal değerleri hesaplanmıştır. α'nın değeri arttıkça ileriye doğru saçılma durumunda z_0'ın değerinin arttığı, geriye doğru saçılma durumunda ise z_0'ın değerinin azaldığı görülmüştür. Ayrıca referans olarak verilen (Tezcan *et al.* 1999)'da, farklı c değerleri için bulunan z_0 değerleriyle, c=1 için bulduğumuz z_0 değerlerlerinin uyum içinde olduğu görüldü. Bu çalışma P_L yöntemini kullanacak olan araştırmacılara iyi bir kaynak olacaktır.

KAYNAKLAR

Case K.M. and Zweifel P.F. 1967. Linear Transport Theory. Addison-Wesley Publishing Company. United States of America.

Bell G.I. and Glasstone S. 1970. Nuclear Reactor Theory. Van Nostrand Reinhold Company. United States of America.

Erdoğan F. and Tezcan C. 1995. The Milne Problem For Extremely Anisotropic Scattering With The P_L Method. Vol.53, No.6, pp. 681-686

Benoist K. and Kavenoky A. 1968. A New Method of Approximation of The Boltzmann Equation. Nuclear Science and Engineering. 32, 225-232.

Davison B. 1958. Neutron Transport Theory, OUP. London.

İnönü E. 1973. Transp. Theory Statist. Phys. 3, 107.

İnönü E. 1976. Phys. Fluids 19, 1332.

Tezcan C. and Yıldız C. 1993. JQSRT 49, 411-416.

Tezcan C. and Yıldız C. 1993. II Nuova Cimento 106(8).

Tezcan C. 1977. Transp. Theory Statist. Phys. 6, 91.

Tezcan C. and Sever R.1986. Ann. Nucl. Energy 13, 223

Sıevert C.E. and Wıllıams M. M. R. 1977. J. Phys. D: Apply. Phys. 10, 2031.

Tezcan C., Kaşkaş A. and Güleçyüz M.Ç. 1999. The Singular Eigenfunction Method: The Milne Problem For Isotropic and extremely anisotropic scattering. J. Quant. Spectrosc. Radiat. Transfer. 62 (1999) 49-57.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Menend NAYMAN
Doğum Yeri : Ankara
Doğum Tarihi : 04 / 04 / 1981
Medeni Hali : Bekar
Yabancı Dili : İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Fatih Sultan Mehmet Lisesi (1995-1998)

Lisans : Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Fizik Mühendisliği Bölümü (Eylül 2000- Şubat 2005)

Yüksek Lisans : Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fizik Mühendisliği Anabilim Dalı (Eylül 2005- Şubat 2008)